

# HERCEGOVAČKO-NERETVANSKA ŽUPANIJA/KANTON

## ZAKON O VISOKOM OBRAZOVANJU U HERCEGOVAČKO-NERETVANSKOJ ŽUPANIJI

### I. OPĆE ODREDBE

#### **Članak 1. (Predmet Zakona)**

(1) Ovim Zakonom uređuje se djelatnost visokog obrazovanja, osnivanje, licenciranje, akreditiranje, financiranje, ustroj i djelokrug rada visokoškolskih ustanova, izdavanje obrazovnih isprava, prava i obveze studenata i druga bitna pitanja za uređenje sustava visokog obrazovanja u Hercegovačko-neretvanskoj županiji (u daljnjem tekstu: Županija).

#### **Članak 2. (Djelatnost visokog obrazovanja)**

(1) Djelatnost visokog obrazovanja je od posebnog društvenog interesa za Županiju i dio je bosanskohercegovačkog, međunarodnog, a posebno europskog obrazovnog, znanstvenog, odnosno, umjetničkog prostora.

(2) Djelatnost znanstveno-istraživačkog rada regulirat će se posebnim zakonom.

#### **Članak 3. (Temeljni ciljevi visokog obrazovanja)**

(1) Temeljni ciljevi visokog obrazovanja su:

- a) ustanovljavati, razvijati, štiti i prenositi znanje i sposobnosti kroz nastavu i znanstvenoistraživački rad i time doprinosti razvoju sposobnosti pojedinca i društva;
- b) pružiti mogućnost građanima da, sukladno propisima, pod jednakim uvjetima imaju pravo na stjecanje visokog obrazovanja i cjeloživotno obrazovanje;
- c) razvijati znanost i unapređivati umjetničko stvaralaštvo i
- d) uspostavljati i razvijati suradnju u prostoru europskog sustava visokog obrazovanja.

#### **Članak 4. (Načela visokog obrazovanja)**

(1) Djelatnost visokog obrazovanja temelji se na sljedećim načelima:

- a) akademskim slobodama, akademskoj samoupravi i autonomiji visokoškolske ustanove;
- b) jedinstvu nastave i znanstvenoistraživačkog, odnosno, umjetničkog stvaralaštva;
- c) otvorenosti visokoškolske ustanove prema javnosti, građanima i lokalnoj zajednici;
- d) uvažavanju europskih, humanističkih i demokratskih vrijednosti, te usklađivanju s europskim sustavom visokog obrazovanja;
- e) poštivanju ljudskih prava i građanskih sloboda, uključujući zabranu svih oblika diskriminacije;
- f) interakciji s društvenom zajednicom i obvezi visokoškolske ustanove da razvija društvenu odgovornost studenata i drugih članova akademske zajednice;
- g) sudjelovanju studenata u upravljanju i odlučivanju, posebno u svezi s pitanjima koja su od značaja za kvalitetu nastave;
- h) ravnopravnosti visokoškolskih ustanova;

- i) afirmiranju konkurencije obrazovnih i istraživačkih usluga radi povećanja kvalitete i efikasnosti visokoškolskog sustava;
- j) osiguranju kvalitete i efikasnosti studiranja i
- k) konceptu cijeloživotnog obrazovanja.

### **Članak 5.** **(Akademske slobode)**

(1) Akademske slobode su:

a) pravo akademskog osoblja i studenata na slobodu mišljenja, izražavanja i djelovanja, bez opasnosti od sankcija, a pod uvjetom da vrše svoju akademsku djelatnost sukladno ustavu i ovom Zakonu, ne ugrožavajući ljudska prava i slobode drugih subjekata akademske, odnosno, društvene zajednice u cjelini;

b) sloboda visokoškolskih ustanova u nastavnom i znanstvenoistraživačkom radu i umjetničkom stvaralaštvu u okviru svojih ovlasti, bez miješanja tijela javne vlasti, uključujući slobodu objavljivanja i javnog predstavljanja znanstvenih rezultata i umjetničkih dostignuća i

c) sloboda međusobne suradnje i udruživanja, sukladno važećim propisima.

(2) Akademske slobode će se definirati statutom visokoškolske ustanove.

### **Članak 6.** **(Autonomija)**

(1) U pogledu autonomije visokoškolske ustanove imaju pravo:

a) izabrati svoja upravna i rukovodna tijela;

b) urediti svoju organizaciju i aktivnosti sukladno osnivačkom aktu, ovom Zakonu i statutu;

c) birati i zapošljavati nastavno i drugo osoblje;

d) primati studente i odrediti metode nastave i provjere znanja studenata;

e) samostalno donositi, izvoditi i unapređivati nastavne planove i programe i istraživačke projekte;

f) u skladu s nastavnim programima i standardima izabrati predmete koji će se predavati;

g) dodjeljivati znanstveno-nastavna, umjetničko-nastavna i nastavna zvanja i

h) druga prava utvrđena ovim Zakonom i općim aktima.

### **Članak 7.** **(Nepovredivost akademskog prostora)**

(1) Prostor visokoškolske ustanove je nepovrediv i u njega ne mogu ulaziti pripadnici policije i drugih tijela za gonjenje i sprječavanje kaznenih djela bez dozvole rektora, dekana/ravnatelja visoke škole ili osoba koje su oni ovlastili.

(2) Iznimno od stavka 1.ovog članka, s ciljem sprječavanja kaznenog djela ili zaustavljanja izvršenja kaznenog djela mogu se poduzimati neophodne mjere, s tim da se o poduzetim radnjama odmah obavijesti uprava visokoškolske ustanove.

### **Članak 8.** **(Jezik studija)**

(1) Visokoškolska ustanova će statutom odrediti službeni jezik, odnosno službene jezike.

## **II VISOKOŠKOLSKE USTANOVE**

### **Članak 9. (Visokoškolske ustanove)**

(1) Djelatnost visokog obrazovanja obavljaju visokoškolske ustanove, a mogu biti sveučilišta **i/ili** visoke škole.

(2) Sveučilište je akreditirana visokoškolska ustanova koja se bavi znanstveno-nastavnim i istraživačkim radom, koja nudi akademske stupnjeve sva tri ciklusa, s ciljevima koji uključuju unapređenje znanja, misli i školstva, prosvjetnog, kulturnog, društvenog i ekonomskog razvoja Bosne i Hercegovine, promoviranje demokratskog građanskog društva i postizanje najviših standarda nastave i istraživačkog rada i koja realizira najmanje pet različitih studijskih programa iz najmanje tri znanstvena područja-prirodnih znanosti, tehničkih znanosti, društvenih znanosti, biomedicine i zdravstva, biotehničkih i humanističkih znanosti.

(3) Visoka škola je visokoškolska ustanova koja je akreditirana za stupanj prvog ciklusa, s ciljevima koji uključuju pripremu i obuku pojedinaca za stručni, ekonomski i kulturni razvoj Bosne i Hercegovine i promociju demokratskog građanskog društva, te postizanje visokih standarda nastave i učenja i koja realizira najmanje jedan studijski program iz jednog znanstvenog ili umjetničkog područja kao i da ispunjava druge uvjete sukladno ovom Zakonu.

(4) Sveučilište može u okviru svojih organizacijskih jedinica organizirati stručni studij prvog ciklusa.

### **Članak 10. (Javnost rada)**

- (1) Rad visokoškolske ustanove je javan.
- (2) Na visokoškolskoj ustanovi nije dopušteno političko i vjersko organiziranje.

### **Članak 11. (Imovina visokoškolske ustanove)**

- (1) Visokoškolska ustanova stječe imovinu, upravlja njome i koristi je sukladno zakonu.

## **III OSNIVANJE I PRESTANAK RADA VISOKOŠKOLSKE USTANOVE**

### **Članak 12. (Status visokoškolske ustanove)**

- (1) Visokoškolske ustanove mogu se osnivati kao javne i/ili privatne ustanove.
- (2) Visokoškolske ustanove obavljaju svoju djelatnost kao javnu službu.
- (3) Visokoškolska ustanova ima status pravne osobe.

### **Članak 13. (Osnivači visokoškolske ustanove)**

- (1) Visokoškolsku ustanovu može osnovati domaća ili strana pravna ili fizička osoba.
- (2) Visokoškolsku ustanovu mogu osnovati dva ili više osnivača, a njihova međusobna prava, obveze i odgovornosti utvrđuju se sporazumom - ugovorom.
- (3) Visokoškolsku ustanovu kao javnu ustanovu može osnovati općina, županija, dvije ili više općina, dvije ili više županija, te jedna ili više općina i jedna ili više županija zajedno.

**Članak 14.**  
**(Elaborat o osnivanju visokoškolske ustanove)**

(1) Osnivač/i visokoškolske ustanove imenuje/u ekspertno povjerenstvo, koje će pripremiti elaborat o osnivanju visokoškolske ustanove.

(2) U ekspertno povjerenstvo imenuju se sveučilišni nastavnici iz znanstvenog i stručnog područja, za koje se osniva visokoškolska ustanova.

(3) Elaborat sadrži ocjenu postojanja društvene potrebe za osnivanjem visokoškolske ustanove na području Županije, dužinu trajanja studija, okvirni nastavni plan i program, stručno zvanje koje se stječe po završetku studija, ispunjavanje općih i posebnih uvjeta sukladno standardima i normativima visokog obrazovanja, sredstva potrebna za ispunjavanje tih uvjeta i način njihovog osiguravanja.

(4) Osnivači ustanove prije donošenja akata o osnivanju usvajaju elaborat.

(5) Elaborat o osnivanju visokoškolske ustanove dostavlja se Ministarstvu prosvjete, znanosti, kulture i športa Županije (u daljnjem tekstu: Ministarstvo), uz zahtjev za donošenje rješenja o ispunjenosti uvjeta za početak rada i obavljanja djelatnosti visokog obrazovanja.

(6) Mišljenje o elaboratu daje posebno ekspertno povjerenstvo, koje se sastoji od pet (5) članova, a sastavljeno je od tri (3) istaknuta znanstvena djelatnika, jednog predstavnika osnivača i jednog predstavnika Ministarstva, a imenuje ih Ministar Ministarstva (u daljnjem tekstu: Ministar).

(7) Odluku o davanju suglasnosti na elaborat donosi Ministarstvo na prijedlog ekspertnog povjerenstva. Odluka Ministarstva o elaboratu mora biti donesena najkasnije u roku od šezdeset (60) dana, računajući od dana dostavljanja elaborata Ministarstvu. Nakon što donese odluku, Ministarstvo će u roku od osam (8) dana obavijestiti osnivača o odluci.

(8) U slučaju da je Ministarstvo odbilo dati suglasnost na elaborat, osnivači mogu tražiti da se osnuje posebno ekspertno povjerenstvo, koje će još jednom razmotriti elaborat i razloge odbijanja davanja suglasnosti. Mišljenje i prijedlog ovog povjerenstva dostavit će se Vladi Županije (u daljnjem tekstu: Vlada) na daljnje odlučivanje.

(9) Posebno ekspertno povjerenstvo imenuje Ministar iz reda istaknutih znanstvenih i drugih djelatnika, koji nisu bili u prvostupanjskom povjerenstvu, s tim da se obvezno jedna trećina članova povjerenstva imenuje na prijedlog osnivača.

(10) Mišljenje posebnog povjerenstva dostavlja se Vladi na odlučivanje. Odluka Vlade je konačna.

**Članak 15.**  
**(Povjerenstvo matičara)**

(1) Osnivač/i nakon usvojenog elaborata imenuje/u povjerenstvo matičara.

(2) Akt o imenovanju povjerenstva matičara iz stavka 1. ovog članka sadrži i rok za podnošenje izvješća povjerenstva matičara o ispunjavanju uvjeta za rad, s predloženim kalendarom aktivnosti za donošenje akta o osnivanju visokoškolske ustanove od strane osnivača, rok za provjeru uvjeta i datum početka rada visokoškolske ustanove.

(3) Povjerenstvo matičara obavlja sljedeće poslove:

a) donosi nastavni plan i program;

b) donosi opći akt o pravilima studiranja;

c) objavljuje natječaj i vrši izbor nastavnika i suradnika za sve uže znanstvene, odnosno umjetničke oblasti ili nastavne predmete za predviđene godine studija sukladno standardima i normativima i jedinstvenim kriterijima za izbor u akademska zvanja koje donosi Ministarstvo;

d) utvrđuje prijedlog statuta;

e) objavljuje natječaj i vrši izbor članova upravnog vijeća;

f) predlaže broj studenata za upis u prvu godinu studija i

g) prati proces ispunjavanja drugih uvjeta neophodnih za početak rada i daljnji rad visokoškolske ustanove koja se osniva.

(4) Povjerenstvo matičara prestaje sa radom nakon usvojenog izvještaja.

(5) Rad Povjerenstva matičara regulira se propisom koje donosi Ministarstvo.

## **Članak 16.**

### **(Akt o osnivanju visokoškolske ustanove)**

(1) Nakon usvojenog elaborata osnivač/i donosi/e akt o osnivanju visokoškolske ustanove.

(2) Akt o osnivanju visokoškolske ustanove sadrži:

- a) naziv osnivača/suosnivača;
  - b) naziv i sjedište visokoškolske ustanove;
  - c) djelatnost visokoškolske ustanove;
  - d) iznos sredstava za osnivanje, početak rada i način njihovog osiguravanja;
  - e) izvori i način osiguravanja sredstava za rad visokoškolske ustanove;
  - f) odgovarajući prostor;
  - g) potrebno akademsko osoblje;
  - h) način raspolaganja viškom prihoda nad rashodima i način na koji se pokriva višak rashoda nad приходima;
  - i) prava, obveze i odgovornost visokoškolske ustanove u pravnom prometu;
  - j) osoba koja će do imenovanja rukovoditelja predstavljati i zastupati visokoškolsku ustanovu i njena ovlaštenja i odgovornosti;
  - k) rok za donošenje statuta, imenovanje tijela upravljanja i rukovođenja visokoškolskom ustanovom i
  - l) druga pitanja od značaja za rad visokoškolske ustanove.
- (3) Visokoškolska ustanova upisom u sudski registar stječe svojstvo pravne osobe.

## **Članak 17.**

### **(Rješenje o ispunjavanju uvjeta za početak rada)**

(1) Zahtjev za donošenje rješenja o ispunjenosti uvjeta za početak rada visokoškolske ustanove podnose osnivaču, a osnivači Ministarstvu najkasnije šest (6) mjeseci prije početka akademske godine.

(2) Ministarstvo formira povjerenstvo koje utvrđuje ispunjenost uvjeta za početak rada i obavljanja djelatnosti visokog obrazovanja.

(3) Povjerenstvo broji pet (5) članova i čine ga tri (3) sveučilišna nastavnika iz znanstvenog i stručnog područja za koje se osniva visokoškolska ustanova, jednog predstavnika osnivača i jednog predstavnika Ministarstva.

(4) Na temelju pozitivne ocjene povjerenstva, Ministarstvo donosi rješenje da su ispunjeni uvjeti za početak rada i obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja.

## **Članak 18.**

### **(Kriteriji, standardi i normativi)**

(1) Visokoškolska ustanova može početi s radom i obavljanjem djelatnosti ako ispunjava kriterije, standarde i normative za visoko obrazovanje (u daljem tekstu: Standardi i normativi) koje propisuje Vlada.

(2) Standarde i normative iz stavka 1. ovog članka donosi Vlada.

**Članak 19.**  
**(Dozvola za rad)**

(1) Nakon donošenja akta o osnivanju, rješenja o ispunjavanju uvjeta za početak rada i obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, Ministarstvo izdaje dozvolu za rad (licencu).

**Članak 20.**  
**(Visokoškolska ustanova sa sjedištem izvan županije)**

(1) Visokoškolska ustanova sa sjedištem u Bosni i Hercegovini ili u drugoj državi, može organizirati studij na području Županije, uz suglasnost Ministarstva koje utvrđuje postoji li društvena opravdanost za organiziranje takvog studija.

(2) Suglasnost iz stavka 1. ovog članka daje Ministarstvo na temelju elaborata a nakon utvrđivanja ispunjenosti uvjeta za početak rada visokoškolske ustanove propisanih ovim Zakonom.

(3) Osnivač je dužan priložiti i bankovnu garanciju kojom potvrđuje raspolaganje novčanim sredstvima u iznosu koji je potreban za organiziranje punog studijskog ciklusa.

**Članak 21.**  
**(Utvrdjivanje uvjeta za rad)**

(1) Ministarstvo sukladno pravilniku o akreditaciji obavlja postupak akreditacije i ponovne akreditacije, odnosno, ispunjenosti uvjeta za rad visokoškolske ustanove.

(2) Ako Ministarstvo utvrdi da visokoškolska ustanova, odnosno, ustrojbeni jedinica visokoškolske ustanove ne ispunjava uvjete, odredit će rok za otklanjanje utvrđenih nedostataka, koji ne može biti kraći od šest (6) mjeseci.

(3) U roku iz stavka 2. ovog članka ne može se obavljati upis studenata u prvu godinu studija u visokoškolskoj ustanovi, odnosno, ustrojbenoj jedinici koja ne ispunjava uvjete iz ovog Zakona, niti obavljati druge aktivnosti koje su uvjetovane otklanjanjem utvrđenih nedostataka.

(4) Ukoliko se u utvrđenom roku nedostaci ne otklone, visokoškolskoj ustanovi ili njejoj organizacijskoj jedinici koja ne ispunjava uvjete iz Standarda i normativa, Ministarstvo će zabraniti obavljanje djelatnosti i o tome izvijestiti osnivača.

(5) Pravomoćno rješenje o trajnoj zabrani rada Ministarstvo dostavlja osnivaču, nadležnom sudu i mjerodavnoj agenciji za visoko obrazovanje i osiguranje kvalitete (u daljnjem tekstu: Agencija), radi brisanja organizacijske jedinice, odnosno, visokoškolske ustanove iz Registra.

**Članak 22.**  
**(Statusne i duge promjene)**

(1) Visokoškolska ustanova može, sukladno ovom Zakonu i statutu, proširiti odnosno, promijeniti djelatnost, naziv i sjedište, kao i obavljati statusne promjene: spajanje, podjelu i izdvajanje.

(2) Osnivanje novih ustrojbenih jedinica obavlja se na način i po postupku predviđenim za osnivanje visokoškolske ustanove utvrđenim odredbama ovog Zakona, a na temelju zahtjeva i elaborata koji usvoji senat visokoškolske ustanove.

**Članak 23.**  
**(Prestanak rada visokoškolske ustanove)**

(1) Visokoškolska ustanova prestaje s radom:

a) ako je visokoškolskoj ustanovi izrečena mjera zabrane obavljanja djelatnosti;

- b) ako više ne postoji potreba za obavljanjem djelatnosti visokoškolske ustanove;
  - c) ako se pravomoćnom odlukom suda utvrdi ništavnost upisa u sudski registar;
  - d) ako se izvrše statusne promjene spajanja i podjele; rad se nastavlja sukladno statusnim promjenama;
  - e) ako se prestane baviti djelatnošću visokog obrazovanja kao osnovnom djelatnošću, odnosno, ako se organizira u gospodarsko društvo i
  - f) u drugim slučajevima utvrđenim zakonom ili aktom o osnivanju.
- (2) Odluku o prestanku rada visokoškolske ustanove donosi/e osnivač/i, odnosno, osnivači, o čemu je obvezan/i, izvijestiti Ministarstvo u roku od osam (8) dana od dana donošenja Odluke.
- (3) Prije donošenja akta o prestanku rada visokoškolske ustanove iz razloga utvrđenog u alineji b) stavka 1.ovog članka,Vlada na prijedlog Ministarstva, formira ekspertno povjerenstvo sa zadatkom da pripremi elaborat o razlozima prestanka rada visokoškolske ustanove.
- (4) Odlukom o prestanku rada visokoškolske ustanove utvrđuje se način zaštite prava korisnika usluga i druga pitanja od značaja za prestanak rada visokoškolske ustanove, sukladno ovom Zakonu i statutu visokoškolske ustanove.

#### **IV LICENCA I AKREDITACIJA**

##### **Članak 24. (Početak rada)**

(1) Visokoškolska ustanova može početi s radom i obavljati svoju djelatnost nakon dobivanja dozvole za rad ili licence ( u daljnjem tekstu: licenca).

##### **Članak 25. (Licenca)**

- (1) Licencu kojom se visokoškolskoj ustanovi dozvoljava obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja izdaje Ministarstvo.
- (2) Licencom se utvrđuje vrsta visokoškolske ustanove, studijski programi kao i vrste obrazovnih isprava koje se mogu dodjeljivati.
- (3) Licenciranje visokoškolskih ustanova vrši se na temelju Standarda i normativa.

##### **Članak 26. (Akreditacija)**

- (1) Akreditacija je postupak u kojem se utvrđuje ispunjavanje općeprihvaćenih standarda i normativa u pogledu organizacije rada, raspoloživih prostornih, materijalno-tehničkih i kadrovskih resursa, kvalitete obrazovnog procesa, studijskih programa i kvalifikacija, odnosno, zvanja koja dodjeljuje visokoškolska ustanova, a što ima za rezultat izdavanje rješenja o akreditaciji visokoškolske ustanove od strane Ministarstva.
- (2) U postupku akreditacije doktorskog studijskog programa utvrđuje se ispunjenost uvjeti za obavljanje znanstveno-istraživačkog, odnosno, umjetničkog rada sukladno standardima i normativima.

##### **Članak 27. (Postupak izdavanja akreditacije)**

(1) Zahtjev za akreditaciju visokoškolska ustanova podnosi Ministarstvu sukladno pravilniku o akreditaciji.

- (2) U postupku akreditacije Ministarstvo, na temelju preporuke Agencije može:
- a) izdati potvrđnicu (uvjerenje) o akreditaciji visokoškolske ustanove, odnosno, studijskog programa;
  - b) utvrditi nedostatke u pogledu ispunjavanja uvjeta, kvalitete rada visokoškolske ustanove, odnosno, studijskog programa i odrediti rok za otklanjanje navedenih nedostataka, s tim što po isteku roka odlučuje o zahtjevu i
  - c) donijeti rješenje kojim se zahtjev odbija.
- (3) Akreditacija po zahtjevu iz stavka 1. ovog članka izdaje se najduže na razdoblje od četiri (4) godine nakon čega se mora provesti ponovna akreditacija.
- (4) Ponovni zahtjev za akreditaciju može se podnijeti po isteku roka od godinu dana od donošenja rješenja kojim je zahtjev za akreditaciju odbijen.
- (5) Postupak akreditacije uređuje se pravilnikom o akreditaciji kojeg donosi Ministarstvo.

### **Članak 28.** **(Ovlaštenje akreditirane visokoškolske ustanove)**

- (1) Akreditirana visokoškolska ustanova je ovlaštena dodjeljivati akademske titule i zvanja i izdavati diplome navedene u rješenju o akreditaciji.
- (2) Akademske titule, stručna i znanstvena zvanja i diplome koje su izdale visokoškolske ustanove bez akreditacije neće se priznati.

### **Članak 29.** **(Oduzimanje licence)**

- (1) Ako se na temelju inspekcijskog nadzora utvrdi da je visokoškolska ustanova prestala ispunjavati uvjete iz licence i akreditacije, a uočeni propusti se ne mogu otkloniti bez ozbiljnih posljedica na kvalitetu studija, Ministarstvo će rješenjem oduzeti licencu.
- (2) Ako se uočeni nedostatci mogu otkloniti Ministarstvo će ostaviti rok, ne duži od šest (6) mjeseci, u kojem visokoškolska ustanova mora otkloniti uočene nedostatke.

### **Članak 30)** **(Zabrana rada)**

- (1) Nadležna inspekcija će po službenoj dužnosti zabraniti rad i zapečatiti prostorije visokoškolskoj ustanovi koja obavlja rad bez licence izdane sukladno ovom Zakonu ili ako joj to odobrenje bude ukinuto sukladno ovom Zakonu.

### **Članak 31.** **(Samovrednovanje i osiguranje kvalitete)**

- (1) Senat visokoškolske ustanove izrađuje i donosi akt o osiguranju kvalitete i metode samovrednovanja za sve studijske cikluse.
- (2) Visokoškolske ustanove će razviti vlastite sustave osiguranja kvalitete i njegovu realizaciju.
- (3) Visokoškolska ustanova provodi kontinuirano, u pravilu na kraju akademske godine, a najviše u intervalima od tri akademske godine, postupak samovrednovanja i ocjene kvalitete svojih studijskih programa, nastave i uvjeta rada.
- (4) Postupak iz stavka 3. ovog članka visokoškolska ustanova, odnosno, njene ustrojbene jedinice provode sukladno ovom Zakonu, statutu, općim aktima visokoškolske ustanove i metodama samovrednovanja koje utvrđuje senat.
- (5) Izvješće o samovrednovanju i ocjeni kvalitete objavljuje se na način da bude dostupan akademskom osoblju i studentima u toj visokoškolskoj ustanovi.



(6) Na zahtjev Ministarstva, odnosno Agencije, visokoškolska ustanova dostavlja informaciju o postupku i rezultatima, kao i druge podatke od značaja za ocjenu kvalitete.

### **Članak 32. (Uspostavljanje informacijskog sustava)**

(1) Visokoškolska ustanova će uspostaviti informacijski sustav kojim će se osigurati realizacija mjera osiguranja kvalitete i stalni pristup informacijama što će se bliže urediti posebnim aktom visokoškolske ustanove.

## **V DOKUMENTACIJA, EVIDENCIJA, JAVNE ISPRAVE I REGISTAR**

### **Članak 33. (Dokumentacija i evidencije)**

(1) Visokoškolske ustanove obvezne su voditi dokumentaciju i evidenciju, matične knjige studenata i osoba koje su završile prvi, drugi i treći ciklus, kao i evidencije o ispitima, uspjehu studenata na kraju akademske godine, izdanim diplomama i dodacima diplomi kao i druge evidencije utvrđene općim aktima visokoškolske ustanove.

(2) Matične knjige uz koje se vodi registar i evidencije o izdanim diplomama i dodacima diplomi (supplement) čuvaju se trajno.

(3) Općim aktima visokoškolske ustanove uredit će se način vođenja drugih evidencija.

(4) Propis o sadržaju, načinu vođenja i čuvanja dokumentacije i evidencije donosi Ministarstvo.

### **Članak 34. (Javne isprave)**

(1) Na temelju službene evidencije, visokoškolska ustanova izdaje javne isprave.

(2) Javne isprave u smislu ovog Zakona su: diploma o stečenoj akademskoj tituli i stručnom zvanju, dodatak diplomi, indeks, ispisnice, uvjerenje o diplomiranju, uvjerenje o položenim ispitima, uvjerenje o uspjehu u tijeku studija i uvjerenje o sudjelovanju u pojedinim oblicima stručnog usavršavanja.

(3) Propis o sadržaju javnih isprava, osim diplome i dodatka diplomi, donosi visokoškolska ustanova.

(4) Propis o sadržaju diplome i dodatka diplomi donosi Ministarstvo.

### **Članak 35. (Izdavanje javnih isprava na stranom jeziku)**

(1) Ukoliko se nastava izvodi na stranom jeziku, javne isprave se izdaju na obrascu koji je tiskan dvojezično, s tim da se na zahtjev studenta može izdati javna isprava odvojeno na službenom i stranom jeziku.

(2) Na zahtjev studenta, visokoškolska ustanova izdaje javnu ispravu o završenom dijelu studijskog programa, koja sadrži podatke o razini, prirodi i sadržaju studija, kao i postignute rezultate.

**Članak 36.**  
**(Ništavnost javnih isprava)**

(1) Javne isprave izdane od strane visokoškolske ustanove koja nema licencu izdanu od strane Ministarstva, potpisane od neovlaštene osobe te ako vlasnik diplome nije ispunio sve ispitne obveze, pravno su ništavne.

(2) Rješenje o oglašavanju javnih isprava ništavnim iz stavka 1. ovog članka donosi Ministarstvo.

**Članak 37.**  
**(Nostrifikacija i ekvivalencija)**

(1) Visokoškolska ustanova, sukladno važećim propisima, obavlja nostrifikaciju i ekvivalenciju stranih obrazovnih isprava koje su izdale licencirane i akreditirane visokoškolske ustanove.

**Članak 38**  
**(Registar)**

(1) Ministarstvo vodi Registar visokoškolskih ustanova (u daljnjem tekstu: Registar).

(2) Propis o sadržaju i načinu vođenja Registra donosi Ministarstvo.

**VI OPĆA AKTA VISOKOŠKOLSKE USTANOVE**

**Članak 39.**  
**(Opća akta visokoškolske ustanove)**

(1) Statut je osnovni akt kojim se uređuju pitanja značajna za obavljanje djelatnosti visokoškolske ustanove.

(2) Statut donosi senat visokoškolske ustanove nakon pribavljene suglasnosti upravnog vijeća i ocjene Ministarstva o usklađenosti statuta s ovim Zakonom.

(3) Visokoškolska ustanova ima i druga opća akta, a njihovo donošenje regulira se statutom.

**Članak 40.**  
**(Sadržaj statuta)**

(1) Statutom se reguliraju pitanja:

- a) ustroja visokoškolske ustanove;
- b) zastupanja i predstavljanja visokoškolske ustanove;
- c) izbora članova upravnog vijeća koje imenuje senat;
- d) načina organiziranja i izvođenja studija;
- e) pravila studiranja i prava studenata;
- f) izbora u znanstveno-nastavna, nastavna i umjetničko-nastavna zvanja;
- g) ustroja, načina i uvjeta rada studentskog predstavničkog tijela;
- h) načina implementiranja Europskog kreditnog transfer sustava (u daljnjem tekstu: ECTS);
- i) kriterija za dodjelu akademskih zvanja;
- j) obveza visokoškolske ustanove prema osnivaču;
- k) ovlaštenja visokoškolske ustanove u pravnom prometu;
- l) ustroja i nadležnosti ustrojbenih jedinica;

- m) statusne promjene, ustroja novih ustrojbenih jedinica i studijskih odsjeka;
- n) ostvarivanja prihoda, upravljanja sredstvima i imovinom;
- o) ustroja znanstveno-istraživačkog i umjetničkog rada;
- p) kriterija za provođenje procesa i objavljivanje rezultata vlastitog vrednovanja osiguranja kvalitete i primjenu njihovih zaključaka;
- r) sastava i načina izbora članova senata;
- s) oblika i razina sudjelovanja studenata u radu visokoškolske ustanove;
- t) načina izjašnjavanja i donošenja odluka po pojedinim pitanjima, kao i preciziranje odluka koje se mogu donositi tajnim glasovanjem;
- u) pečata, znaka i suhog žiga i
- v) druga pitanja sukladno ovom Zakonu i osnivačkom aktu i drugim važećim propisima.

## **VII TIJELA VISOKOŠKOLSKE USTANOVE**

### **Članak 41. (Tijela visokoškolske ustanove)**

- (1) Tijela sveučilišta su: upravno vijeće, senat i rektor.
- (2) Tijela visoke škole su: upravno vijeće, senat i dekan /ravnatelj.
- (3) Visokoškolska ustanova ima nadzorni odbor a može imati i druga stručna i rukovodna tijela.

### **Članak 42. (Sastav, mandat, izbor i rad tijela)**

(1) Osnivanje, nadležnost, sastav, trajanje mandata, način izbora i razrješenja, djelokrug i način rada i odlučivanja tijela visokoškolske ustanove uređuje se statutom sukladno ovom Zakonu.

#### **1. Upravno vijeće**

### **Članak 43. (Upravno vijeće)**

- (1) Upravno vijeće je najviše tijelo upravljanja visokoškolske ustanove.

### **Članak 44. (Broj, sastav, mandat i način rada upravnog vijeća)**

- (1) Upravno vijeće visokoškolske ustanove ima najmanje sedam, a najviše jedanaest članova.
- (2) Najmanje jednu trećinu članova upravnog vijeća visokoškolske ustanove imenuje/u osnivač/i a ostale članove imenuje senat što se pobliže uređuje statutom visokoškolske ustanove. Ako jedna trećina nije cijeli broj zaokruživanje se vrši na više.
- (3) Mandat članova upravnog vijeća traje četiri godine.
- (4) Rektor i prorektori, odnosno, dekan/ravnatelj i pomoćnici te članovi senata visokoškolske ustanove ne mogu biti članovi upravnog vijeća te visokoškolske ustanove.

**Članak 45.**  
**(Imenovanje i razrješenje člana upravnog vijeća)**

(1) Konačno imenovanje članova upravnog vijeća, sukladno sa stavkom 2. prethodnog članka, vrši osnivač/i svojom odlukom.

(2) Osnivač/i može razriješiti člana upravnog vijeća i prije isteka vremena na koje je imenovan:

- a) ako se utvrdi da je odgovoran za neuspješan ili nezakonit rad visokoškolske ustanove;
- b) ako se utvrdi da ima osobne ili druge interese koji su u suprotnosti s interesima visokoškolske ustanove;
- c) ako svojim radom povrijedi ugled visokoškolske ustanove;
- d) ako ne ispunjava dužnost člana upravnog vijeća;
- e) na zahtjev senata;
- f) na njegov osobni zahtjev i
- g) u drugim slučajevima utvrđenim zakonom i statutom.

(3) Postupak razrješenja člana upravnog vijeća bliže se uređuje osnivačkim aktom i statutom visokoškolske ustanove.

**Članak 46.**  
**(Djelokrug rada upravnog vijeća)**

(1) Upravno vijeće obavlja poslove utvrđene ovim Zakonom, osnivačkim aktom i statutom visokoškolske ustanove, a naročito:

- a) daje prethodnu suglasnost na statut visokoškolske ustanove;
- b) donosi pravilnik o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta na prijedlog rektora, odnosno, dekana/ravnatelja, uz prethodno pribavljeno mišljenje senata;
- c) utvrđuje planove financiranja i razvoja;
- d) donosi godišnji program rada visokoškolske ustanove na prijedlog senata visokoškolske ustanove;
- e) donosi financijski plan i usvaja godišnji obračun;
- f) usmjerava, kontrolira i ocjenjuje rad rektora ili dekana/ravnatelja u domenu financijskog poslovanja;
- g) odlučuje o korištenju sredstava sukladno statutu;
- h) odgovara osnivaču za financijske rezultate rada visokoškolske ustanove;
- i) podnosi osnivaču izvješće o poslovanju visokoškolske ustanove najmanje jednom godišnje;
- j) donosi odluku o osnivanju i prestanku rada ustrojbenih jedinica na prijedlog senata;
- k) donosi odluku o osnivanju, ukidanju i statusnim promjenama, sukladno zakonu i statutu;
- l) donosi i druge opće akte sukladno zakonu i statutu visokoškolske ustanove;
- m) odlučuje o prigovorima zaposlenika na odluke tijela visokoškolske ustanove koja su u prvom stupnju odlučivala o pravima, obvezama i odgovornostima zaposlenika iz radnog odnosa i
- n) obavlja i druge poslove sukladno zakonu i statutu.

(2) Upravno vijeće donosi odluke većinom glasova ukupnog broja članova upravnog vijeća a odluka je pravaoaljana ako se za nju izjasni većina od ukupnog broja članova upravnog vijeća.

## **2. Rektor i dekan/ravnatelj**

### **Članak 47.**

#### **(Rektor sveučilišta i dekan/ravnatelj visoke škole)**

(1) Sveučilištem rukovodi rektor, a visokom školom dekan/ravnatelj sukladno Zakonu i statutu visokoškolske ustanove.

(2) Za rektora sveučilišta može biti izabran nastavnik u znanstveno-nastavnom zvanju redovitog profesora ako ispunjava uvjete za to zvanje na sveučilištu na kojem se bira za rektora.

(3) Za dekana/ravnatelja visoke škole može biti izabrana osoba koja ispunjava uvjete za profesora te visoke škole.

### **Članak 48.**

#### **(Izbor rektora sveučilišta i dekana/ravnatelja visoke škole)**

(1) Rektora sveučilišta i dekana/ravnatelja visoke škole bira senat na osnovu javnog natječaja, na mandat od četiri (4) godine i isti može biti ponovno izabran.

(2) Postupak izbora i razrješenja, uvjeti i kriteriji za izbor i razlozi razrješenja rektora sveučilišta i dekana/ravnatelja visoke škole utvrđuju se statutom.

### **Članak 49.**

#### **(Poslovi rektora sveučilišta i dekana/ravnatelja visoke škole)**

(1) Rektor sveučilišta, odnosno, dekan/ravnatelj visoke škole obavlja poslove utvrđene zakonom i statutom, a naročito:

- a) zastupa i predstavlja visokoškolsku ustanovu;
- b) organizira i rukovodi radom visokoškolske ustanove i odgovoran je za zakonitost rada visokoškolske ustanove;
- c) predlaže opće akte i donosi pojedinačne akte sukladno zakonu i statutu visokoškolske ustanove;
- d) predlaže upravnom vijeću i senatu mjere za unapređenje rada visokoškolske ustanove;
- e) predlaže upravnom vijeću mjere za efikasno i zakonito obavljanje djelatnosti visokoškolske ustanove;
- f) predlaže upravnom vijeću i senatu planove rada i razvoja visokoškolske ustanove;
- g) izvršava odluke upravnog vijeća i drugih tijela visokoškolske ustanove;
- h) odlučuje o korištenju sredstava do iznosa utvrđenog statutom visokoškolske ustanove;
- i) odlučuje o prijemu, pravima, obvezama i odgovornostima zaposlenika iz radnog odnosa na prijedlog organizacijske jedinice;
- j) podnosi upravnom vijeću izvješće o financijskom poslovanju visokoškolske ustanove;
- k) naredbodavac je za izvršenje financijskog plana;
- l) sudjeluje u radu Rektorskog zbora i
- m) obavlja i druge poslove sukladno zakonu, osnivačkom aktu i statutu visokoškolske ustanove.

(2) Rektor sveučilišta, odnosno, dekan/ravnatelj visoke škole je odgovoran za provođenje zakona i izvršavanje odluka mjerodavnih organa vlasti i tijela visokoškolske ustanove u obavljanju registrirane djelatnosti.

(3) Rektor sveučilišta, odnosno, dekan/ravnatelj visoke škole obavezan je poništiti, odnosno, obustaviti od izvršenja odluku, ako je protivna Zakonu, i drugim propisima, te statutu visokoškolske ustanove. O poništenju, odnosno, obustavljanju od izvršenja odluke obavezan je rektor ili dekan/ravnatelj, u roku od sedam (7) dana od dana donošenja odluke, izvijestiti senat odnosno upravno vijeće, sukladno njihovoj nadležnosti i Ministarstvo .

(4) Rektor u radu pomažu prorektori. Dekanu/ravnatelju visoke škole pomažu pomoćnici.

(5) Broj, mandat, uvjeti i način izbora prorektora, odnosno pomoćnika uređuju se statutom visokoškolske ustanove.

#### **Članak 50.** **(Odgovornost rektora i dekana/ravnatelja)**

(1) Rektor, odnosno dekan/ravnatelj odgovorni su za zakonitost rada i poslovanja visokoškolske ustanove.

(2) Rektor, odnosno, dekan/ravnatelj jednom godišnje podnosi upravnom vijeću i senatu izvješće o svom radu.

#### **Članak 51.** **(Prestanak mandata rektora i dekana/ravnatelja)**

(1) Rektor u sveučilišta, odnosno, dekanu/ravnatelju, prorektorima i pomoćnicima prestaje mandat:

- a) istekom mandata na koji je biran;
- b) ispunjenjem zakonskih uvjeta za mirovinu;
- c) prijevremenim razrješenjem;
- d) ostavkom i
- e) izborom na neku drugu dužnost nespojivu s dužnošću rektora sveučilišta, odnosno, dekana/ ravnatelja visoke škole.

#### **Članak 52.** **(Razrješenje rektora sveučilišta i dekana/ravnatelja visoke škole)**

(1) Rektor i dekan / ravnatelj, odnosno, prorektori i pomoćnici mogu biti razriješeni dužnosti i prije isteka vremena na koje su imenovani:

- a) ako ostvaruju loše poslovne rezultate;
  - b) ako budu pravomoćno osuđeni za kazneno djelo;
  - c) ako ne izvršavaju zadatke propisane zakonom i statutom ili ih izvršavaju protivno njima;
  - d) ako prekorače ovlasti i time nanesu štetu visokoškolskoj ustanovi u većem obimu, a što se preciznije uređuje statutom visokoškolske ustanove;
  - e) zbog odsutnosti ili spriječenosti da u neprekidnom periodu duljem od tri (3) mjeseca obavlja dužnost;
  - f) ako svojim ponašanjem štete ugledu dužnosti rektora, odnosno, dekana/ravnatelja i
  - g) u drugim slučajevima utvrđenim zakonom i statutom visokoškolske ustanove.
- (2) Odluku o razrješenju iz stavka 1. ovog članka donosi senat.
- (3) Postupak razrješenja uređuje se statutom visokoškolske ustanove.

### **3. Senat**

#### **Članak 53.** **(Sastav senata)**

(1) Senat je najviše akademsko tijelo u visokoškolskoj ustanovi.

(2) Senat čine rektor i prorektori, odnosno, dekan/ravnatelj i pomoćnici, dekani ustrojbenih jedinica i predstavnici studenata.

(3) Najmanje 15 % članova senata su predstavnici studenata koje bira studentsko predstavničko tijelo.

## **Članak 54. (Djelokrug senata)**

- (1) Senat visokoškolske ustanove odlučuje o svim akademskim pitanjima, posebno:
- a) o pitanjima nastavne, znanstvene, umjetničke i stručne djelatnosti visokoškolske ustanove;
  - b) donosi statut visokoškolske ustanove uz prethodnu suglasnost upravnog vijeća;
  - c) donosi etički kodeks, kojim se utvrđuju etička načela u visokom obrazovanju, objavljivanju znanstvenih rezultata, odnosu prema intelektualnom vlasništvu, odnosima između nastavnika i suradnika, drugih uposlenika i studenata, odnosu prema javnosti i sredstvima javnog informiranja i uopće o nastupanju ustanove, nastavnika, suradnika i studenata u pravnom prometu;
  - d) donosi opće akte sukladno ovom Zakonu i statutu visokoškolske ustanove;
  - e) donosi nastavne planove i nastavne programe svih ciklusa studija, na prijedlog znanstveno-nastavnog vijeća ustrojbene jedinice;
  - f) bira:
    - rektora i dekana/ravnatelja i prorektore i
    - pomoćnika/e na prijedlog dekana/ravnatelja.
  - g) daje mišljenje upravnom vijeću za donošenje pravilnika o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta;
  - h) daje suglasnost za imenovanje dekana ustrojbene jedinice;
  - i) vrši izbor u znanstveno- nastavna, umjetničko-nastavna i nastavna zvanja;
  - j) imenuje povjerenstva u postupku stjecanja doktorata znanosti na prijedlog vijeća ustrojbene jedinice;
  - k) dodjeljuje počasno zvanje "profesor emeritus", te počasni doktor znanosti;
  - l) daje inicijativu upravnom vijeću za osnivanje i ukidanje ustrojbenih jedinica visokoškolske ustanove;
  - m) imenuje stalna ili privremena tijela, radne skupine, skupine za praćenje i slično;
  - n) utvrđuje kriterije i rad tijela koja imenuje senat;
  - o) odlučuje o korištenju sredstava u skladu sa statutom i
  - p) obavlja i druge poslove sukladno zakonu i statutu ustanove.
- (2) Senat visokoškolske ustanove odlučuje o akademskim pitanjima na prijedlog stručnih tijela organizacijskih jedinica, kao i drugih tijela ustanove i predstavničkih tijela studenata.
- (3) Broj članova, sastav, način izbora i razrješenja te način rada senata utvrđuje se statutom visokoškolske ustanove

## **VIII USTROJ VISOKOŠKOLSKE USTANOVE**

### **Članak 55. (Vrste ustrojbenih jedinica)**

(1) Visokoškolska ustanova može imati ustrojbene jedinice kao što su fakulteti, instituti, centri, akademije ili škole, kao i druge ustrojbene jedinice koje izvode nastavni, znanstveno-istraživački i umjetnički rad u jednom ili više znanstvenih područja.

(2) Ustrojbene jedinice mogu osnivati svoje jedinice uz suglasnost senata visokoškolske ustanove.

(3) Organizacija i nadležnosti ustrojbenih jedinica bliže se utvrđuju statutom visokoškolske ustanove.

(4) Ustrojbena jedinica visokoškolske ustanove ima pečat i štambilj visokoškolske ustanove dopunjen svojim nazivom, sukladno odluci upravnog vijeća.

#### **Članak 56. (Ustrojbene jedinice)**

(1) Fakultet je ustrojbeno jedinica visokoškolske ustanove koja izvodi sveučilišne studije i razvija stručni i znanstveni rad u jednom ili više znanstvenih i stručnih područja.

(2) Akademija je ustrojbeno jedinica visokoškolske ustanove koja organizira i izvodi sveučilišne umjetničke studije te razvija umjetničko stvaralaštvo i znanstveno-istraživački rad na području umjetnosti.

(3) Škola je ustrojbeno jedinica koja organizira stručne studije prvog ciklusa.

(4) Znanstveni institut je znanstveno-istraživačka ustrojbeno jedinica visokoškolske ustanove koja obavlja fundamentalna, primijenjena i razvojna istraživanja iz odgovarajućeg znanstvenog područja.

#### **Članak 57. (Osnivanje i izvođenje znanstvenih, stručnih i umjetničkih studija)**

(1) Fakultet i umjetnička akademija mogu osnivati i izvoditi sveučilišne, znanstvene, stručne, odnosno, umjetničke studije sukladno ovom Zakonu.

(2) Visoke škole mogu izvoditi stručne studije.

(3) Znanstveni institut u sastavu visokoškolske ustanove može ostvarivati dio studijskih programa iz svih ciklusa studija na sveučilištu, sukladno statutu, odnosno, općim aktom visokoškolske ustanove.

#### **Članak 58. (Ovlaštenja u pravnom prometu)**

(1) Ustrojbene jedinice visokoškolske ustanove imaju ovlasti u pravnom prometu i poslovanju, sukladno osnivačkom aktu i statutu visokoškolske ustanove.

(2) Ustrojbene jedinice visokoškolske ustanove mogu istupati u pravnom prometu pod nazivom visokoškolske ustanove u čijem su sastavu i svojim nazivom, sukladno statutu.

#### **Članak 59. (Tijela ustrojbenih jedinica u sastavu visokoškolske ustanove)**

(1) Tijela fakulteta, akademija ili škola kao ustrojbenih jedinica visokoškolske ustanove su:

a) dekan i

b) znanstveno-nastavno i umjetničko-nastavno vijeće.

(2) Tijela instituta i centara kao ustrojbenih jedinica visokoškolske ustanove su:

a) ravnatelj i

b) stručno vijeće.

(3) Ustrojbene jedinice visokoškolske ustanove iz stavka 1. i 2. ovog članka mogu imati i druga tijela sukladno statutu.



**Članak 60.**  
**(Znanstveno-nastavno i umjetničko-nastavno vijeće)**

(1) Znanstveno-nastavno, odnosno, umjetničko-nastavno vijeće je akademsko tijelo ustrojbene jedinice i čine ga nastavnici i suradnici koji su u radnom odnosu u visokoškolskoj ustanovi, i ostali koji sudjeluju u znanstveno-nastavnom procesu ustrojbene jedinice, kao i studenti izabrani od studentskog predstavničkog tijela, sukladno statutu visokoškolske ustanove .

(2) Znanstveno-nastavno, odnosno , umjetničko-nastavno vijeće:

- a) predlaže nastavni plan i program za ustrojbenju jedinicu kao dio integralnog nastavnog plana i programa visokoškolske ustanove;
- b) obrazuje povjerenstvo u postupku stjecanja akademske titule magistra i imenuje mentore te predlaže obrazovanje povjerenstva u postupku stjecanja doktorata znanosti/umjetnosti;
- c) utvrđuje listu kandidata za dekana;
- d) bira i razrješava prodekane na prijedlog dekana;
- e) odlučuje o prigovorima studenata na odluku dekana o pojedinačnim pravima, obvezama i odgovornostima;
- f) predlaže senatu izbor u zvanje nastavnika i suradnika i
- g) obavlja i druge poslove sukladno Zakonu i statutu visokoškolske ustanove.

**Članak 61.**  
**(Dekan)**

(1) Dekan rukovodi radom te predstavlja i zastupa fakultet, akademiju i školu kao ustrojbenju jedinicu visokoškolske ustanove i ima prava i obveze utvrđene statutom visokoškolske ustanove.

(2) Dekana bira i imenuje ustrojbenja jedinica uz suglasnost senata visokoškolske ustanove.

(3) Postupak, kriteriji i uvjeti za imenovanje te postupak i razlozi razrješenja i trajanja mandata dekana uređuju se statutom visokoškolske ustanove.

## **IX IZBOR U ZVANJA**

**Članak 62.**  
**(Znanstveno-nastavna, umjetničko-nastavna i nastavna zvanja)**

### **A) Sveučilište**

(1) Sveučilište dodjeljuje znanstveno-nastavna, umjetničko-nastavna i nastavna zvanja i to:

- a) redoviti profesor;
- b) izvanredni profesor;
- c) docent;
- d) lektor;
- e) viši asistent i
- f) asistent.

## **B) Visoka škola**

- (1) Visoka škola dodjeljuje nastavna i umjetnička zvanja, i to:
- a) profesor visoke škole;
  - b) predavač visoke škole i
  - c) asistent.

### **Članak 63. (Način izbora akademskog osoblja )**

(1) Izbor akademskog osoblja se obavlja na osnovu natječaja koji raspisuje senat na prijedlog znanstveno-nastavnog ili umjetničkog vijeća ustrojbene jedinice, a natječaj se objavljuje u sredstvima dnevnog javnog informiranja.

(2) Akademsko osoblje zaključuje ugovor o radu s visokoškolskom ustanovom na temelju prijedloga ustrojbene jedinice.

### **Članak 64. (Razdoblje na koji se bira akademsko osoblje)**

- (1) Razdoblje na koje se bira akademsko osoblje na sveučilištu je:
- a) asistent na razdoblje od četiri (4) godine bez mogućnosti reizbora;
  - b) viši asistent na razdoblje od pet (5) godina s mogućnošću reizbora isključivo ako postigne stupanj trećeg ciklusa;
  - c) lektor na razdoblje od pet (5) godina bez mogućnosti reizbora;
  - d) docent na razdoblje od pet (5) godina s mogućnošću reizbora;
  - e) izvanredni profesor na razdoblje od šest (6) godina s mogućnošću reizbora i
  - f) redoviti profesor trajno.
- (2) Razdoblje na koje se bira akademsko osoblje na visokoj školi je:
- a) asistent na razdoblje od četiri (4) godine bez mogućnosti reizbora;
  - b) predavač visoke škole na razdoblje od pet (5) godina s mogućnošću reizbora i
  - c) profesor visoke škole trajno.

### **Članak 65. (Stručno povjerenstvo)**

(1) Radi pripremanja prijedloga za izbor znanstveno-nastavno ili umjetničko vijeće imenuje stručno povjerenstvo iz reda nastavnika.

(2) Stručno povjerenstvo iz stavka 1. ovog članka sastoji se od najmanje tri (3) člana koji ne mogu biti u nižem zvanju od zvanja u koje se kandidat bira i od kojih većina moraju biti iz nastavnog predmeta ili užeg znanstvenog/umjetničkog područja na koje se kandidat bira, a ostali mogu biti iz srodnog znanstvenog/umjetničkog područja.

**Članak 66.**  
**(Registar domaćih i međunarodnih časopisa)**

(1) Senat visokoškolske ustanove će uraditi registar domaćih i međunarodnih časopisa i zbornika radova sa znanstvenih skupova koji će se smatrati referentnim za bodovanje nastavnika i suradnika u postupku izbora u odgovarajuća zvanja.

(2) Način upisa u registar časopisa i zbornika radova visokoškolske ustanove bliže će se regulirati pravilnikom i procedurama za izbor i napredovanje nastavnika i suradnika koji donosi senat.

(3) Pri ocjeni validnosti publikacija vodit će se računa o međunarodnom ugledu, referentnosti, načinu recenzija radova i drugim relevantnim pokazateljima.

**Članak 67.**  
**(Publikacije)**

(1) Pod publikacijom se podrazumijeva objavljena knjiga, monografija, sveučilišni udžbenik ili umjetnička knjiga.

(2) Publikacija mora biti recenzirana od stručnih osoba iz područja na koje se publikacija odnosi.

(3) Publikacija mora biti katalogizirana po međunarodnim standardima (ISBN i ISSN).

**Članak 68.**  
**(Uvjeti za izbor u znanstveno-nastavna i nastavna zvanja)**

(1) Uvjeti za izbor akademskog osoblja u znanstveno-nastavna i nastavna zvanja na sveučilištu su:

- a) redoviti profesor: provedeno najmanje jedno izborno razdoblje u zvanju izvanrednog profesora, najmanje dvije objavljene knjige, najmanje osam znanstvenih radova objavljenih u priznatim publikacijama, sve nakon stjecanja zvanja izvanrednog profesora, te uspješno mentorstvo kandidata za stupanj drugog i trećeg ciklusa;
- b) izvanredni profesor: provedeno najmanje jedno izborno razdoblje u zvanju docenta, te najmanje pet znanstvenih radova objavljenih u priznatim publikacijama, objavljena knjiga, sve nakon izbora u zvanje docenta te uspješno mentorstvo kandidata za stupanj drugog ciklusa;
- c) docent: znanstveni stupanj doktora znanosti u danom području, najmanje tri znanstvena rada objavljena u priznatim publikacijama, pokazane nastavničke sposobnosti, te da ima potvrdno ocijenjeno nastupno predavanje pred nastavnicima i studentima;
- d) lektor: završen stupanj drugog ciklusa (magisterij);
- e) viši asistent: završen stupanj drugog ciklusa (magisterij) i
- f) asistent: odgovarajući sveučilišni stupanj s najmanje 240 ECTS bodova i najnižom prosječnom ocjenom 3,5 ili 8.

(2) Postupak i uvjeti izbora u znanstveno-nastavna i nastavna zvanja na sveučilištu uređuju se općim aktima visokoškolske ustanove.

**Članak 69.**  
**(Uvjeti za izbor u umjetničko-nastavna zvanja)**

(1) Uvjeti za izbor u umjetničko-nastavna zvanja u koja se bira akademsko osoblje na studijskim profilima na sveučilištu, ako je za nastavni predmet od naročitog značaja umjetnički kriterij, su za:

a) redovitog profesora: završen stupanj najmanje drugog ciklusa, veći broj javno predstavljenih oblika umjetničkog stvaralaštva koji su značajno doprinijeli razvoju kulture i umjetnosti i podizanju nastavnog i umjetničkog kadra;

b) izvanrednog profesora: završen stupanj najmanje drugog ciklusa, veći broj javno predstavljenih oblika umjetničkog stvaralaštva, priznanja za uspješno djelovanje u odgovarajućem području i pokazani rezultati u nastavnom radu;

c) docenta: završen stupanj najmanje drugog ciklusa, veći broj javno predstavljenih oblika umjetničkog stvaralaštva i pokazani rezultati u nastavnom radu;

d) višeg asistenta: završen stupanj drugog ciklusa i javno predstavljeni oblici umjetničkog stvaralaštva i

e) asistenta: odgovarajući sveučilišni stupanj s najmanje 240 ECTS bodova i prosječnom ocjenom najmanje 3,5 ili 8.

(2) Postupak i uvjeti izbora u umjetničko-nastavna zvanja uređuju se općim aktima visokoškolske ustanove.

**Članak 70.**  
**(Uvjeti za izbor u nastavna zvanja na visokoj školi)**

(1) Minimalni uvjeti za izbor u nastavna zvanja na visokoj školi su za:

a) profesora visoke škole: završen stupanj trećeg ciklusa i pokazana nastavna sposobnost;

b) predavača visoke škole: završen stupanj drugog ciklusa i pokazana nastavna sposobnost i

c) asistenta: završen stupanj prvog ciklusa, s najmanjom prosječnom ocjenom 3,5 ili 8.

(2) Na visokoj školi nastavu mogu izvoditi i osobe koje imaju zvanja redovitog profesora, izvanrednog profesora i docenta birana na sveučilištima.

(3) Postupak i uvjeti izbora u nastavna zvanja na visokoj školi uređuju se općim aktima visoke škole.

**Članak 71.**  
**(Uvjeti za izbor u umjetnička zvanja na visokoj školi)**

(1) Minimalni uvjeti za izbor u umjetnička zvanja na visokoj školi su za:

a) profesora visoke škole: završen stupanj drugog ciklusa, istaknuti javno predstavljeni oblici umjetničkog stvaralaštva i pokazana nastavna sposobnost;

b) predavača visoke škole: završen stupanj najmanje prvog ciklusa, javno predstavljeni oblici umjetničkog stvaralaštva i pokazana nastavna sposobnost i

c) asistenta: završen stupanj prvog ciklusa, s najmanjom prosječnom ocjenom 3,5 ili 8..

(2) Na visokoj školi nastavu mogu izvoditi i osobe koje imaju zvanja na umjetničko-nastavnim predmetima na sveučilištima.

(3) Postupak i uvjeti izbora u umjetnička zvanja na visokoj školi uređuju se općim aktima visoke škole.

**Članak 72.**  
**(Počasni doktorat i titula profesor emeritus )**

(1) Sveučilište može dodijeliti počasni doktorat (*honoris causa*) istaknutim znanstvenim i javnim osobama iz zemlje i inozemstva za izuzetne doprinose u pojedinim područjima znanstvenog, znanstveno-nastavnog, kulturnog i umjetničkog stvaralaštva, kao i za izuzetne doprinose u duhovnom i materijalnom razvoju i djelovanju na promociji mira, tolerancije i humanosti.

(2) Sveučilište može dodijeliti, na prijedlog fakulteta ili druge ustrojbene jedinice, titulu profesora *emeritusa* umirovljenom redovitom profesoru koji je u ovom zvanju proveo najmanje pet (5) godina, koji se posebno istaknuo svojim znanstvenim, odnosno umjetničkim radom u području za koje je izabran.

(3) Profesor *emeritus* može sudjelovati u nastavnom procesu na trećem ciklusu.

(4) Postupak dodjele i oduzimanja počasnog doktorata utvrđuje se općim aktom visokoškolske ustanove.

## **X RADNI ODNOSI**

**Članak 73.**  
**(Zasnivanje i prestanak radnog odnosa u javnoj visokoškolskoj ustanovi)**

(1) Radni odnos u javnoj visokoškolskoj ustanovi zasniva se putem javnog natječaja, odnosno, javnog oglasa.

(2) Kriteriji, postupak i druga pitanja vezana za zasnivanje radnog odnosa u javnoj visokoškolskoj ustanovi, uređuju se općim aktom visokoškolske ustanove.

**Članak 74.**  
**(Dodatno radno angažiranje)**

(1) Nastavnik, odnosno suradnik može zaključiti ugovor kojim se radno angažira na drugoj visokoškolskoj ustanovi ili kod druge pravne osobe sukladno zakonu samo ako takav rad ne bi negativno utjecao na rad u visokoškolskoj ustanovi kod koje je u radnom odnosu, niti bi dovodio do sukoba interesa, a uz prethodno odobrenje visokoškolske ustanove u kojoj je zaposlen.

(2) Općim aktom visokoškolske ustanove propisuju se uvjeti i postupak za davanje odobrenja iz stavka 1. ovog članka.

**Članak 75.**  
**(Plaćeni dopust)**

(1) Nastavniku i suradniku, poslije jedne godine provedene u nastavi u javnoj visokoškolskoj ustanovi, može se odobriti plaćeni dopust u trajanju do dva semestra radi stručnog, odnosno, umjetničkog usavršavanja, sukladno statutu visokoškolske ustanove.

**Članak 76.**  
**(Neplaćeni dopust)**

(1) Pored razloga utvrđenih zakonom, nastavniku i suradniku u javnoj visokoškolskoj ustanovi se može odobriti neplaćeni dopust, u trajanju do jedne godine za koje razdoblje mu

miruju prava i obveze iz radnog odnosa, u slučajevima utvrđenim statutom visokoškolske ustanove.

**Članak 77.**  
**(Mirovanje rokova za izbor)**

(1) Nastavniku i suradniku koji je na neplaćenom dopustu, porodiljskom dopustu i dopustu radi njege djeteta, bolovanju preko tri mjeseca, obavljanju javne dužnosti i u drugim slučajevima utvrđenim zakonom, kolektivnim ugovorom ili statutom, rokovi za izbor u zvanja i na radno mjesto miruju i neće se uračunavati u izborno razdoblje.

**Članak 78.**  
**(Umirovljenje nastavnika)**

(1) Nastavniku koji je ispunio uvjete za mirovinu sukladno općim propisima o radu i mirovinsko-invalidskom osiguranju, prestaje radni odnos.

(2) Ako za to postoji potreba i ako se na natječaj, koji se raspisuje najmanje jednom godišnje, za popunu radnog mjesta nastavnika ne prijavi osoba koja ispunjava uvjete, može se zaključiti ugovor o radu s nastavnikom koji je ispunio uvjete za mirovinu na jednu akademsku godinu, a najduže do navršenih sedamdeset (70) godina života.

**Članak 79.**  
**(Prava i obveze iz radnog odnosa)**

(1) U pogledu prava i obveza iz radnog odnosa uposlenika u visokoškolskoj ustanovi primjenjuju se odredbe Zakona o radu, ako ovim Zakonom nije drugačije uređeno.

## **XI. STUDENTI**

**Članak 80.**  
**(Upis studenata)**

(1) Na odobrene, odnosno akreditirane studijske programe mogu se upisati kandidati putem natječaja, na način utvrđen zakonom i općim aktom čime stječu status studenta.

(2) Visokoškolska ustanova donosi odluku o upisu na temelju koje upisuje studente.

(3) Odlukom o upisu utvrđuje se za svaki studij:

- a) broj redovitih studenata koji studiraju uz financijsku potporu Ministarstva;
- b) broj redovitih studenata koji sami plaćaju studij;
- c) broj izvanrednih studenata i
- d) broj studenata stranih državljana.

(4) Na temelju odluke o upisu, visokoškolska ustanova raspisuje natječaj za upis studenata. Natječaj se objavljuje u tiskanim sredstvima dnevnog javnog priopćavanja.

(5) Statutom visokoškolske ustanove određuje se sadržaj natječaja za upis, način upisa i izbor pristupnika, te prijelaz studenata s ustrojbenih jedinica i drugih visokoškolskih ustanova.

(6) Ministarstvo daje suglasnost na odluku o upisu studenata na visokoškolskoj ustanovi.

**Članak 81.**  
**(Pravo na visoko obrazovanje)**

(1) Pravo na status studenta i upis na visokoškolsku ustanovu imaju sve osobe koje su završile četverogodišnju srednju školu u Bosni i Hercegovini, kao i osobe koje su završile četverogodišnju srednju školu u inozemstvu.

(2) Učenici koji su srednju školu završili u inozemstvu podnose visokoškolskoj ustanovi obrazovne isprave i rješenje o ekvivalenciji, odnosno, nostrifikaciji, a ako je postupak u tijeku dostavljaju dokaz o podnijetom zahtjevu.

(3) Visokoškolska ustanova će osigurati pristup studiju stranim državljanima i osobama bez državljanstva sukladno načelima europskog sustava visokog obrazovanja, osiguravajući studij pod istim uvjetima kao i državljanima Bosne i Hercegovine.

**Članak 82.**  
**(Studentska knjižica)**

(1) Studenti koji su primljeni i upisani u visokoškolsku ustanovu imaju prava i obveze sukladno zakonu i općim aktima visokoškolske ustanove.

(2) Osobi koja se upiše na studijske programe izdaje se studentska knjižica (indeks).

(3) Oblik indeksa utvrđuje visokoškolska ustanova.

**Članak 83.**  
**(Postupak i kriteriji za prijem studenata)**

(1) Visokoškolska ustanova utvrdit će postupak i uvjete za prijem studenata svih studijskih ciklusa.

(2) Na temelju postupka, kriterija i uvjeta visokoškolska ustanova će:

- a) propisati pravila i procedure za prijem i upis studenata uz jasan i eksplicitan kriterij koji će se primjenjivati konzistentno, koristeći transparentne i jasno definirane uvjete za upis;
- b) osigurati promotivni materijal s relevantnim sadržajem, točnim podacima koji se odnose na vrijeme upisa, a koji će biti dostupan zainteresiranim kandidatima;
- c) osigurati transparentnost procedura selekcije kandidata za upis, pažljivo i učinkovito provođenje istih, vodeći računa o povjerljivosti podataka o studentima;
- d) osigurati da potencijalni kandidati budu obaviješteni o svim informacijama relevantnim za prijem i upis;
- e) osigurati da odabrani studenti budu obaviješteni o svim značajnijim promjenama od vremena kada je objavljen konkurs za upis, kao i o svim opcijama koje imaju na raspolaganju u datim okolnostima i
- f) upoznati studente koji su uspješno prošli prijemne procedure o pravilima upisa, eventualnim pripremama za nove studente i mogućnostima koje se pružaju studentima kao podrška učenju i poboljšanju standarda.

**Članak 84.**  
**(Upis stranih državljana i osoba bez državljanstva)**

(1) Strani državljanin i osoba bez državljanstva može se upisati na studijske programe sukladno općim aktima visokoškolske ustanove.

(2) Troškovi školarine za osobe iz stavka 1. ovog članka utvrdit će se odlukom visokoškolske ustanove.

## **Članak 85.** **(Status studenta)**

(1) Upis se može izvršiti u statusu redovitog i izvanrednog studenta, te studenta koji studira učenjem na daljinu.

(2) Status redovitog studenta imaju studenti koji studiraju prema programu koji se zasniva na punoj nastavnoj satnici. Troškovi studija redovitih studenata se financiraju uz financijsku potporu Ministarstva ili ih plaćaju sami studenti.

(3) Izvanredni studenti studijski program pohađaju uz rad ili drugu aktivnost. Troškove studija plaćaju sami studenti.

(4) Studenti koji studiraju učenjem na daljinu studiraju prema posebnom programu, utvrđenom statutom visokoškolske ustanove. Troškove studija ovih studenata se financiraju uz financijsku potporu Ministarstva ili ih plaćaju sami studenti.

## **Članak 86.** **(Prava studenata)**

(1) Studenti imaju sljedeća prava:

- a) nazočiti svim predavanjima, seminarima i drugim oblicima nastave organiziranim u okviru njihovih predmeta sukladno njihovom statusu i ovisno od mogućnosti i drugih oblika organizirane nastave;
- b) na konzultacije i mentorski rad;
- c) na završetak studija u kraćem roku sukladno statutu visokoškolske ustanove;
- d) na izjašnjavanje o kvaliteti nastave i nastavnika;
- e) na prigovor u slučaju povrede studentskih prava utvrđenih zakonom, statutom ili drugim općim aktom visokoškolske ustanove;
- f) na korištenje knjižnice i drugih usluga za studente koje se nalaze u visokoškolskoj ustanovi;
- g) na sudjelovanje na izborima za studentska mjesta u studentskim predstavničkim tijelima i drugim tijelima ustanovljenim sukladno statutu visokoškolske ustanove;
- h) na blagovremeno i točno informiranje o svim pitanjima koja se odnose na studije;
- i) na samoorganiziranje i izražavanje vlastitog mišljenja;
- j) na ravnopravnost u pogledu uvjeta studija i tretmana u visokoškolskoj ustanovi kao i na povlastice koje nosi status studenta;
- k) na različitost i zaštitu od diskriminacije;
- l) na priznavanje i prijenos bodova između visokoškolskih ustanova i
- m) druga prava utvrđena statutom i drugim općim aktom visokoškolske ustanove.

(2) Statutom visokoškolske ustanove se naročito utvrđuje te bliže uređuje ostvarivanje sljedećih prava:

- a) sudjelovanje u odlučivanju, sukladno statutu visokoškolske ustanove i
- b) sudjelovanje u stručnom i znanstvenom radu.

(3) Visokoškolska ustanova će osigurati adekvatne preduvjete za pristup studiju, studiranje i rad osobama sa posebnim potrebama.

(4) Studenti imaju pravo na nagrade sukladno statutu visokoškolske ustanove.

(5) Način ostvarivanja prava studenata bliže se uređuje statutom.



**Članak 87.**  
**(Obveze visokoškolske ustanove)**

- (1) Visokoškolska ustanova obvezna je:
- a) osigurati slobodu studenata da, sukladno zakonu, ispituju i testiraju primljena znanja i nude nove ideje, a da se time ne izlažu opasnosti od gubitka svog statusa ili bilo koje druge privilegije koju eventualno u visokoškolskoj ustanovi uživaju;
  - b) osigurati, sukladno zakonu, slobodu govora, organiziranja i okupljanja studenata;
  - c) štiti studente od diskriminacije prema bilo kojem osnovu kao što je spol, rasa, bračni status, boja kože, izgled, vjera, jezik, političko ili drugo mišljenje, nacionalno, etničko ili socijalno podrijetlo, povezanost s nekom nacionalnom zajednicom, imovina, rođenje ili bilo koji drugi status;
  - d) uspostaviti pravične i nepristrane mehanizme rješavanja disciplinskih pitanja koja se tiču studenata i
  - e) osigurati studentu pravo na iznošenje svojih viđenja u pogledu kvalitete nastave ili drugih usluga visokoškolske ustanove, a statut mora sadržavati odredbe za pravično rješavanje takvih pritužbi.

**Članak 88.**  
**(Obveze studenata)**

- (1) Studenti imaju sljedeće obveze:
- a) pridržavati se pravila koja je propisala visokoškolska ustanova;
  - b) ispunjavati nastavne i druge obveze studenata;
  - c) iskazivati dužno poštovanje prema pravima osoblja i drugih studenata u visokoškolskoj ustanovi;
  - d) ukazivati dužnu i punu pozornost svom studiju i sudjelovati u akademskim aktivnostima i
  - e) sudjelovati u donošenju odluka sukladno zakonu i statutu.

**Članak 89.**  
**(Školarina i participacija u troškovima studija)**

(1) Studenti javnih visokoškolskih ustanova plaćaju školarinu, čiju visinu, na prijedlog senata visokoškolskih ustanova, utvrđuje upravno vijeće.

(2) Visina školarine iz stavka 1. ovog članka može biti različita za pojedine javne visokoškolske ustanove i za različite studijske programe u okviru njih, zavisno od troškova realizacije studijskih programa.

(3) Redoviti studenti participiraju u troškovima studija. Visinu participacije utvrđuje upravno vijeće na prijedlog senata.

**Članak 90.**  
**(Disciplinska odgovornost studenta)**

(1) Student odgovara za povredu obveze koja je u vrijeme izvršenja bila utvrđena općim aktom visokoškolske ustanove.

(2) Za težu povredu obveze studentu se može izreći i mjera isključenja sa studija na visokoškolskoj ustanovi.

(3) Disciplinski postupak ne može se pokrenuti po isteku šest (6) mjeseci od dana saznanja za povredu obveze studenta, a najkasnije dvanaest (12) mjeseci od dana kada je povreda učinjena.

(4) Općim aktom visokoškolske ustanove utvrđuju se teže i lakše povrede obveza, disciplinska tijela, postupak za utvrđivanje odgovornosti studenta te disciplinske mjere koje se mogu izreći za povredu obveze.

### **Članak 91. (Pravo na sudsku zaštitu)**

(1) Studenti imaju pravo pred nadležnim sudom osporavati sve konačne odluke visokoškolske ustanove koje se na njih odnose.

### **Članak 92. (Mirovanja prava i obaveza studenata)**

(1) Prava i obaveze studenta miruju dok je na porodiljskom odsustvu i/ili dok dijete navrší godinu dana, za vrijeme duže bolesti i u drugim opravdanim slučajevima kada nije mogao pohađati nastavu i polagati ispite. Postojanje navedenih razloga za mirovanje prava i obveza utvrđuje dekan, na temelju dostavljenog mišljenja liječnika.

(2) Izvan slučajeva normiranih u stavku 1. ovog članka visokoškolska ustanova može, na zahtjev studenta, odobriti da mu, iz opravdanih razloga, određeno vrijeme, a najduže godinu dana, miruju prava i obveze, što se regulira statutom visokoškolske ustanove.

(3) Vrijeme u statusu mirovanja ne uzima se u obzir pri određivanju participacije u troškovima studija po osnovu obnavljanja studijske godine.

### **Članak 93. (Prestanak statusa studenta)**

(1) Status studenta prestaje završetkom studijskog programa i stupnja obrazovnog ciklusa za koji se školuje, ispisom iz visokoškolske ustanove prije završetka studija, odnosno kada student ne upiše narednu godinu studija, ne obnovi upis u istu godinu u propisanom roku a ne miruju mu prava i obveze i ako visokoškolska ustanova studentu izrekne disciplinsku mjeru prestanka statusa studenta u postupku utvrđenom općim aktom visokoškolske ustanove.

(2) Status redovitog studenta prestaje i kada redoviti student dva puta obnovi istu studijsku godinu i ne stekne uvjete za upis u višu godinu studija.

### **Članak 94. (Odlučivanje o pojedinačnim pravima i obvezama studenata)**

(1) Visokoškolska ustanova postupa po Zakonu o upravnom postupku kada odlučuje o pojedinačnim pravima i obvezama studenata, a naročito o:

- (a) upisu kandidata u prvu godinu studija;
- (b) upisu studenata u narednu godinu studija;
- (c) pravu studenata na izdavanje diplome;
- (d) mjeri isključenja;
- (e) obvezi plaćanja troškova studija i
- (f) drugim slučajevima utvrđenim zakonom.

**Članak 95.**  
**(Studentsko organiziranje)**

(1) Na visokoškolskoj ustanovi utemeljuju se studentska udruženja za zaštitu interesa studenata i sudjelovanje u organizaciji rada i odlučivanju o akademskim pitanjima.

(2) Studentska udruženja predstavljaju i zastupaju studente.

(3) Studentska udruženja s prostora Županije mogu se udruživati u asocijacije udruženja studenata u Bosni i Hercegovini putem kojih ostvaruju članstvo u međunarodnim organizacijama i asocijacijama studenata.

**Članak 96.**  
**(Ustroj i djelokrug rada studentskih udruženja i njihovo uređenje)**

(1) Studentska udruženja ustrojavaju se na sveučilištu ili visokoj školi, a mogu se utemeljiti i u organizacijskim jedinicama.

(2) Na razini Županije u cilju koordinacije može se utemeljiti zastupničko tijelo ili unija studenata.

(3) Djelokrug rada studentskog udruženja sastoji se u izboru predstavnika u tijela visokoškolske ustanove, doprinosu u društvenim, kulturnim, akademskim, tjelesno- rekreativnim i drugim aktivnostima koje su u interesu studenata.

**Članak 97.**  
**(Obveze visokoškolskih ustanova prema studentskim udrugama i ustroj udruga)**

(1) Visokoškolske ustanove imaju obvezu studentskom udruženju pružiti pomoć u pogledu osnivanja, osiguranja prostora za rad, financijske potpore i drugo u skladu sa svojim mogućnostima i demokratskim principima.

(2) Općim aktima visokoškolske ustanove ili posebnim propisom uređuju se pitanja ustroja, način i djelokrug rada studentskih udruženja, kao i prava, obveze, odgovornosti, studentskog standarda i druga pitanja koja su u interesu studenata.

## **XII VISOKOOBRAZOVNA DJELATNOST**

**Članak 98.**  
**(Način studiranja)**

(1) Visoko obrazovanje može se stjecati redovito, izvanredno, učenjem na daljinu ili kombiniranjem ova tri načina studiranja, na način utvrđen statutom.

(2) Visokoškolska ustanova, odnosno njezine ustrojbene jedinice u okviru svoje djelatnosti mogu obavljati znanstveno-istraživačku, umjetničku, ekspertno-konzultantsku i izdavačku djelatnost, a mogu obavljati i druge poslove iz znanstvenog, stručnog, istraživačkog i umjetničkog rada, pod uvjetom da se tim poslovima ne ugrožava kvaliteta nastave.

(3) Visokoškolska ustanova i njene ustrojbene jedinice u okviru svoje djelatnosti mogu realizirati programe obrazovanja tijekom cijelog života izvan okvira studijskih programa za koje su dobile dozvolu za rad, na način utvrđen općim aktom visokoškolske ustanove.

(4) Osoba koja je upisana na program iz stavka 3. ovog članka nema status studenta i nakon uspješno svladanog programa izdaje mu se uvjerenje.

(5) Način studiranja je usmjeren na studente tako da studenti postignu potrebne kompetencije da bi stekli već određene ishode za svaki studijski program.

#### **Članak 99.** **(Stručno usavršavanje)**

- (1) Stalne i povremene oblike stručnog usavršavanja organizira visokoškolska ustanova.
- (2) Program stručnog usavršavanja donosi senat na vlastitu inicijativu ili na prijedlog znanstveno-nastavnog vijeća fakulteta, odnosno nastavno-umjetničkog vijeća akademije.
- (3) O sudjelovanju u pojedinim oblicima stručnog usavršavanja kandidatu se izdaju odgovarajuće potvrdnice.

#### **Članak 100.** **(Organizacija nastave)**

- (1) Visokoškolska ustanova je dužna organizirati predavanja i druge oblike nastave za sve studente sukladno općem aktu visokoškolske ustanove.
- (2) Visokoškolska ustanova može angažirati istaknute stručnjake ili umjetnike da održe predavanja po pojedinoj temi.

#### **Članak 101.** **(Informiranje studenata o održavanju nastave)**

- (1) Visokoškolska ustanova je dužna na odgovarajući način informirati studente o načinu, vremenu i mjestu održavanja nastave, ciljevima, metodama i sadržajima nastave, o sadržajima, metodama, kriterijima i mjerilima ispitivanja, o načinu osiguranja javnosti na ispitu i načinu uvida u rezultate, kao i o drugim pitanjima od značaja za studente.
- (2) Način organiziranja i vrijeme održavanja oblika studija i informiranja studenata uređuju se općim aktom visokoškolske ustanove.

#### **Članak 102.** **(Angažiranje studenta)**

- (1) Zbroj od 60 ECTS bodova odgovara prosječnom ukupnom angažmanu studenta u opsegu 40-satnog radnog tjedna tijekom jedne školske godine.
- (2) Ukupno angažiranje studenta sastoji se od nastave (predavanja, vježbe, praktikumi, seminari i dr.), samostalnog rada, kolokvija, ispita, izrade završnih radova, dragovoljnog rada u lokalnoj zajednici i ostalih vidova angažiranja.

#### **Članak 103.** **(Ciklusi studiranja)**

- (1) Visoko obrazovanje organizira se u tri ciklusa:
  - a) Prvi ciklus ili dodiplomski studij vodi do akademskog zvanja završenog dodiplomskog studija prvostupnik - the degree of Bachelor ili ekvivalenta, stečenog nakon najmanje tri (3) i najviše četiri (4) godine studija nakon stjecanja svjedodžbe o završenoj srednjoj školi, koji se vrednuje s najmanje 180 odnosno 240 ECTS bodova;
  - b) Drugi ciklus ili diplomski studij vodi do akademskog zvanja magistra struke ili ekvivalenta, stečenog nakon završenog dodiplomskog studija i traje jednu ili dvije godine, a vrednuje se sa 60 odnosno 120 ECTS bodova, i to tako da u zbroju s prvim ciklusom iznosi 300 ECTS bodova i

- c) Treći ciklus ili doktorski studij vodi do akademskog zvanja doktora (znanosti) ili ekvivalenta, traje tri (3) godine i vrednuje se sa 180 ECTS bodova i to tako da u zbroju s prva dva ciklusa iznosi 480 ECTS bodova.
- (2) Jedan semestar studija vrednuje se sa 30 ECTS bodova.
- (3) Iz odredbi stavka 1. ovog članka izuzima se studij medicinske grupe znanosti u prvom ciklusu koji se vrednuje sa 360 ECTS bodova, te iznimno i drugi studiji o čemu odlučuje visokoškolska ustanova.

#### **Članak 104.** **(Akademske titule i stručna zvanja)**

- (1) Završetkom određenog ciklusa studija stječe se pravo na akademsku titulu u određenom području, sukladno zakonu i pravilniku o korištenju akademskih titula te stjecanju znanstvenih i stručnih zvanja koga donosi Ministarstvo.
- (2) Izuzev zvanja koja se dodjeljuju u vidu počasnih doktorata znanosti (*honoris causa*), ne mogu se dodjeljivati zvanja koja nisu predviđena zakonom.

#### **Članak 105.** **(Studijski program)**

- (1) Studij se ustrojava prema studijskom programu.
- (2) Studijski program je skup obveznih i izbornih studijskih područja, odnosno predmeta, s okvirnim sadržajem, čijim se savladavanjem osiguravaju neophodna znanja i vještine za stjecanje diplome odgovarajuće razine i vrste studija.

#### **Članak 106.** **(Donošenje studijskog programa)**

- (1) Studijski program donosi senat na prijedlog znanstveno-nastavnog vijeća (fakultetsko vijeće) ili umjetničko-nastavnog vijeća, a sadrži:
- stručni i akademski naziv i stupanj koji se stječe završetkom studija;
  - uvjete za upis na studijski program;
  - listu obveznih i izbornih predmeta i broj sati potrebnih za njihovu realizaciju;
  - bodovnu vrijednost svakog predmeta i završnog rada iskazanu u ECTS bodovima;
  - uvjete za prelazak s drugih studijskih programa u okviru istih ili srodnih područja studija;
  - način izbora predmeta iz drugih studijskih programa;
  - uvjete upisa u sljedeći semestar ili tromjesečje, odnosno sljedeću godinu studija te način završetka studija;
  - način izvođenja studija i način provjere znanja za svaki predmet i
  - druga pitanja od značaja za izvođenje studijskog programa.
- (2) Usklađivanje studijskog programa s organizacijom rada i dostignućima znanosti i umjetnosti ne smatra se novim studijskim programom.
- (3) Kod utvrđivanja studijskog programa ustrojbeno jedinica treba naročito obratiti pozornost da studij bude:
- suvremen i primjeren mogućnostima i interesima studenata, te potrebama poslodavca i
  - usporediv sa srodnim programima na referentnim visokoškolskim ustanovama.

**Članak 107.**  
**(Zajednička diploma)**

(1) Studijski program za stjecanje zajedničke diplome jeste program koji organiziraju i izvode dvije ili više visokoškolskih ustanova koje imaju dozvolu za rad za odgovarajući studijski program.

(2) Studijski program iz stavka 1. ovog članka može da se izvodi kada ga usvoje nadležni organi visokoškolskih ustanova koje ga organiziraju.

**Članak 108.**  
**(Provjera znanja)**

(1) Uspješnost studenata u svladavanju pojedinog nastavnog predmeta kontinuirano se prati tijekom nastave, na način predviđen nastavnim planom i programom, odnosno studijskim programom i izražava u bodovima.

(2) Općim aktom visokoškolske ustanove uređuje se način polaganja ispita i ocjenjivanja studenata.

(3) Općim aktom visokoškolske ustanove uređuje se i postupak prigovaranja na dobivenu ocjenu.

**Članak 109.**  
**(Oblici provjere znanja u visokoškolskoj ustanovi)**

(1) Ispit je jedinstven i polaže se usmeno, pismeno, odnosno, praktično.

(2) Ispit se polaže u sjedištu visokoškolske ustanove, odnosno, u objektima navedenim u dozvoli za rad.

(3) Izuzetno, visokoškolska ustanova može organizirati polaganje ispita izvan sjedišta samo ako se radi o ispitu iz predmeta čiji karakter to zahtijeva.

**Članak 110.**  
**(Statutarno uređenje načina studiranja)**

(1) Statutom visokoškolske ustanove ili drugim općim aktom uređuje se naročito:

- a) vrijeme održavanja nastave za redovite i izvanredne studente;
- b) način polaganja ispita i izvršavanja drugih obveza;
- c) način i vrijeme obavještanja studenata o ostvarivanju prava i izvršavanju obveza iz nastave, o datumu i mjestu održavanja ispita i o rezultatima ispita i drugih izvršenih obveza;
- d) pravo prigovora na ocjenu;
- e) bliži uvjeti za upis u narednu godinu studija;
- f) uvjeti stjecanja diplome;
- g) prava i obveze studenata koji su obnovili upis;
- h) uvjeti i način ponovnog stjecanja statusa studenta;
- i) način priznavanja položenih ispita na drugoj visokoškolskoj ustanovi;
- j) uvjeti za nastavak studija prilikom prelaska s druge visokoškolske ustanove;
- k) uvjeti pod kojima zainteresirane osobe mogu pohađati nastavu i polagati ispite iz određenih nastavnih predmeta;
- l) uvjeti za prijevremeno završavanje studija;
- m) uvjeti i način uključivanja studenata u znanstveno-istraživački rad;
- n) pohvale i nagrade;
- o) lakše i teže povrede obveza studenata;

- p) zaštita prava studenata, nadležnih tijela i postupak odlučivanja o pravima, obvezama i odgovornostima studenata i o zaštiti prava kandidata koji nisu primljeni po natječaju za upis u prvu godinu studija i
- q) obveze nastavnika i suradnika u izvođenju nastave i drugo.

### **Članak 111.** **(Polaganje ispita)**

- (1) Polaganjem ispita student stječe određeni broj bodova sukladno studijskom programu.
- (2) Student koji ne položi ispit iz obveznog predmeta do početka naredne akademske godine, upisuje isti predmet.
- (3) Student koji ne položi izborni predmet može se ponovno upisati na isti predmet ili se opredijeliti za drugi izborni predmet.
- (4) Studijskim programom može se uvjetovati opredjeljenje studenata za određeni predmet prethodno položenim ispitima iz jednog ili više predmeta utvrđenih studijskim programom.
- (5) Pravila studija uređuju se statutom.

### **Članak 112.** **(Ocjenjivanje)**

- (1) Uspješnost studenata prati se kontinuirano tijekom nastave i izražava u bodovima.
- (2) Studijskim programom utvrđuje se odnos bodova stečenih u pred-ispitnim obvezama i na ispitu, s tim da pred-ispitne obveze ne mogu iznositi manje od 50 % bodova.
- (3) Uspjeh studenta na ispitu ocjenjuje se brojnomo, opisnom ili slovnom ocjenom. Minimalan broj bodova za prolaznu ocjenu je 55 % od ukupnog broja bodova.
- (4) Raspon bodova od najniže do najviše prolazne ocjene te brojno, opisno i slovno izražavanje ocjena utvrdit će se statutom ili drugim općim aktom visokoškolske ustanove.

### **Članak 113.** **(Završni rad, diplomski rad i disertacija)**

- (1) Studijskim programom prvog ciklusa može biti predviđen završni rad.
- (2) Studijski program drugog ciklusa obvezno sadrži diplomski rad.
- (3) Doktorska disertacija je završni dio studijskog programa trećeg ciklusa, osim doktorata umjetnosti, koji je umjetnički projekt.
- (4) Broj bodova kojima se iskazuje završni rad, odnosno završni dio studijskog programa ulazi u ukupan broj bodova potrebnih za završetak studija.
- (5) Način i postupak pripreme i obrane diplomskog rada, odnosno disertacije uređuje se općim aktom visokoškolske ustanove.

### **Članak 114.** **(Nastavni plan i program)**

- (1) Nastava se izvodi po nastavnom planu i nastavnom programu.
- (2) Nastavnim planom utvrđuju se nastavni predmeti, ukupan broj sati predavanja, vježbi i drugih oblika nastavnog rada (u daljem tekstu: nastava).
- (3) Nastavnim programom utvrđuje se sadržaj nastavnog predmeta, način izvođenja nastave i polaganja ispita i drugih vidova provjere znanja, obvezni udžbenici, priručnici i druga obvezna literatura na osnovi koje se polaže ispit iz tog nastavnog predmeta, kao i broj ECTS bodova.

(4) Sukladno Europskoj povelji o športu visokoškolske ustanove osiguravaju mogućnosti bavljenja sportom i rekreativnim tjelesnim aktivnostima.

**Članak 115.**  
**(Donošenje nastavnih planova i programa)**

(1) Nastavne planove i nastavne programe donosi senat na prijedlog znanstveno-nastavnih, odnosno, umjetničko-nastavnih vijeća ustrojbenih jedinica.

(2) Visokoškolska ustanova će osigurati učinkovitu dostupnost i transparentnost nastavnih planova i programa.

**Članak 116.**  
**(Primjena nastavnih planova i programa)**

(1) Primjenu nastavnih planova i nastavnih programa prati senat visokoškolske ustanove koji je dužan svake četiri godine od početka njihove primjene pokrenuti postupak za njihovo cjelovito preispitivanje i unapređivanje.

**Članak 117.**  
**(Završetak započelog studija)**

(1) Studenti imaju pravo da završe započeti studij po nastavnom planu i programu koji je važio prije izvršene izmjene, u roku utvrđenom statutom visokoškolske ustanove.

**Članak 118.**  
**(Nastavni predmeti)**

(1) Nastavni predmeti su obvezni i izborni, opći i stručni, i zajednički.

(2) Nastavni predmeti mogu se nastavnim planom definirati kao obvezni za pojedine studijske programe i izborni.

(3) Visokoškolska ustanova može utvrditi da neki od stručnih predmeta budu zajednički predmeti kojima se daje zajednički stručni temelj studentima koji studiraju komplementarna znanstvena, odnosno umjetnička područja.

(4) Nastava i ispiti iz određenih predmeta mogu se obavljati i na drugoj visokoškolskoj ustanovi koja je matična za taj predmet, što se uređuje ugovorom između visokoškolskih ustanova.

(5) Matičnost za opće nastavne predmete utvrđuje Senat.

**Članak 119.**  
**(Ustroj nastave)**

(1) Nastava i ispiti obavljaju se tijekom akademske godine.

(2) Akademska godina počinje 01. listopada, a završava 30. rujna naredne godine.

(3) Početak nastave, vremenski plan realizacije nastavnih planova i ispitivanja studenata utvrđuje Senat.

(4) Nastava se ustrojava po semestrima ili tromjesečjima, što se utvrđuje statutom.



**Članak 120.**  
**(Tjedno opterećenje studenata)**

(1) Tjedni broj nastave za studente određuje se na temelju nastavnog plana i programa te standarda i normativa visokog obrazovanja.

**Članak 121.**  
**(Dragovoljni rad)**

(1) Dragovoljni rad je rad studenata bez naknade, koji organizira visokoškolska ustanova na projektima od značaja za lokalnu zajednicu i koji se vrednuju u sustavu visokog obrazovanja.

(2) Uvjeti, način organiziranja i vrednovanja dragovoljnog rada uređuju se općim aktom visokoškolske ustanove.

### **XIII FINANCIRANJE**

**Članak 122.**  
**(Financiranje visokoškolskih ustanova)**

(1) Visokoškolska ustanova stječe sredstva za obavljanje svoje djelatnosti:

- a) iz sredstava osnivača;
- b) iz sredstava fondova,;
- c) donacija, oporuka i poklona;
- d) od školarine;
- e) prodajom intelektualnih, kulturnih, materijalnih i komercijalnih dobara i usluga;
- f) iz prihoda na temelju autorskih prava i patenata i
- g) iz drugih izvora sukladno zakonu.

(2) Način financiranja visokoškolske ustanove uređuje se osnivačkim aktom i statutom.

(3) Visokoškolska ustanova organizira internu reviziju poslovanja sukladno važećim propisima.

**Članak 123.**  
**(Vlastiti prihodi)**

(1) Vlastiti prihodi javne visokoškolske ustanove pripadaju toj ustanovi i troše se sukladno zakonu, statutu i financijskom planu.

(2) Ustrojbene jedinice visokoškolske ustanove imaju pod račune u okviru transakcijskih računa visokoškolske ustanove.

(3) Osobe ovlaštene za raspolaganje sredstvima na pod računu ustrojbene jedinice su dekan i osobe ovlaštene od dekana. Ustrojbene jedinice slobodno upravljaju i raspolažu sredstvima na svom pod računu.

(4) Bliže odredbe o financiranju visokoškolske ustanove i njezinih ustrojbenih jedinica regulirat će se statutom visokoškolske ustanove.

(5) Vlastita sredstva ustrojbene jedinice žurno se po automatizmu doznačuju na pod račun ustrojbene jedinice na način uređen statutom visokoškolske ustanova.

### **XIV NADZOR**

**Članak 124.**  
**(Nadzor nad provođenjem ovog Zakona)**

(1) Nadzor nad provođenjem zakonitosti rada visokoškolskih ustanova obavlja Ministarstvo.

(2) Nadzor iz stavka 1. ovog članka obavlja se na način koji ne narušava autonomiju visokoškolske ustanove i ne ometa njen redoviti rad.

(3) Visokoškolske ustanove dužne su pravodobno Ministarstvu dostavljati tražene podatke.

**XV KAZNENE ODREDBE**

**Članak 125.**

(1) Novčanom kaznom do 10.000 KM kaznit će se za prekršaj visokoškolska ustanova:

- a) ako se na visokoškolskoj ustanovi obavlja političko ili vjersko organiziranje (članak 10. ovog Zakona) i
- b) ako rektor ili dekan/ravnatelj ne obustavi izvršenje općeg akta koji nije u suglasnosti s Ustavom ili je u suprotnosti sa zakonom, kao i pojedinačnog akta kojim se nanosi šteta visokoškolskoj ustanovi ili društvenoj zajednici i o tome ne obavijesti Ministarstvo (članak 49. ovog Zakona).

(2) Za prekršaje iz prethodnog stavka ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba u visokoškolskoj ustanovi novčanom kaznom do 500 KM.

**Članak 126.**

(1) Novčanom kaznom do 8.000 KM kaznit će se za prekršaj visokoškolska ustanova:

- a) ako otpočne s radom prije izdavanja dozvole za rad suprotno članku 19. ovog Zakona;
- b) ako visokoškolska ustanova počne s radom bez dobivanja licence i akreditacije suprotno odredbama članka 24., 25., 26., 27., 28. i 29. ovog Zakona;
- c) ako izvodi nastavu po nastavnom planu i programu koji nije donio nadležni organ suprotno članku 115. ovog Zakona;
- d) ako provodi izbor nastavnika i suradnika suprotno odredbama članka 68., 69., 70. i 71. ovog Zakona;
- e) ako ne pokrene i provede postupak za izbor nastavnika i suradnika u isto ili više zvanje sukladno odredbama članka 68., 69., 70. i 71. ovog Zakona;
- f) ako ne provede postupak upisa studenata sukladno odredbama članka 83., 84. i 85. ovog Zakona i
- g) ako upiše studenta, suprotno odredbama članka 80., 81. i 103. ovog Zakona.

(2) Za prekršaje iz prethodnog stavka ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba u visokoškolskoj ustanovi novčanom kaznom do 1.500 KM.

**Članak 127.**

(1) Novčanom kaznom do 5.000 KM kaznit će se za prekršaj visokoškolska ustanova:

- a) ako rektor ili ravnatelj bude imenovan ili razriješen suprotno odredbama članka 48. i 52. ovog Zakona i

b) ako dekan bude imenovan suprotno odredbi članka 61. ovog Zakona.

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba na visokoškolskoj ustanovi, novčanom kaznom do 1.000 KM.

## **XVI PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**

### **Članak 128. (Organizacijske promjene)**

(1) Danom stupanja na snagu ovog Zakona postojeće visokoškolske ustanove u Županiji nastavljaju s radom.

(2) Visokoškolske ustanove u Županiji uskladit će svoje statute s ovim Zakonom u roku od dvanaest (12) mjeseci od dana stupanja na snagu istog.

(3) Članovi upravnih vijeća /savjeta, senata/nastavno-znanstvenog vijeća, rektor i prorektori te dekani i prodekani fakulteta i drugih ustrojbenih jedinica izabrani prije stupanja na snagu ovog Zakona, ostaju na istoj dužnosti do isteka mandata na koji su izabrani, ukoliko to nije u suprotnosti s odredbama članka 78. ovog Zakona.

(4) Visokoškolske ustanove, u cilju bolje kvalitete i organizacije studija, kao i racionalnijeg raspoređivanja kadrova, dužne su izvršiti proces integracije. Postupak i način integracije visokoškolske ustanove obvezne su utvrditi najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona, te provesti postupak integracije u roku od 2 (dvije) godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

### **Članak 129. (Donošenje propisa)**

(1) Ministarstvo će u roku od dvanaest (12) mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona donijeti propise o:

- a) radu povjerenstva matičara (članak 15. ovog Zakona);
- a) kriterijima, standardima i normativima (članak 18. ovog Zakona);
- c) akreditaciji visokoškolskih ustanova (članak 27. ovog Zakona)
- d) načinu vođenja matičnih knjiga – dokumentacije i evidencije (članak 33. ovog Zakona);
- e) sadržaju diplome i dodatka diplomu (članak 34. ovog Zakona);
- f) sadržaju i načinu vođenja Registra (članak 38. ovog Zakona);
- g) akademskim titulama (članak 104. ovog Zakona) i
- h) drugim pod-zakonskim aktima potrebnim za implementaciju ovog Zakona.

### **Članak 130. (Financiranje visokoškolske ustanove)**

(1) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona, Županija će nastaviti sufinancirati djelatnost Univerziteta „Džemal Bijedić“ u Mostaru i Sveučilišta u Mostaru.

(2) Visokoškolske ustanove iz stavka 1. ovog članka će, uz suglasnost osnivača, u roku od dvije (2) godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona, na temelju standarda i normativa, predložiti način financiranja ciklusa obrazovanja iz sredstava Proračuna.

**Članak 131.**  
**(Završetak započelog studija)**

(1) Student upisan na višu školu ili studijski odsjek u dvogodišnjem trajanju prije stupanja na snagu ovog Zakona ima pravo završiti započeti studij prema nastavnom planu i programu koji je važio prilikom upisa, u roku utvrđenom općim aktom visokoškolske ustanove.

(2) Student upisan na dodiplomski četverogodišnji studij ili postdiplomski studij na dan stupanja na snagu ovog Zakona ima pravo dovršiti započeti studij prema nastavnom planu i programu koji je važio prilikom upisa u prvu godinu studija i steći odgovarajući stručni, odnosno znanstveni naziv prema propisima koji su važili prije stupanja na snagu ovog Zakona u roku utvrđenom općim aktom visokoškolske ustanove.

(3) Osobe koje su prema propisima koji su važili prije stupanja na snagu ovog Zakona stekle ili će steći prema stavki 2. ovog članka akademsko zvanje magistra znanosti mogu steći akademsko zvanje doktora znanosti obranom doktorske disertacije prema propisima koji su važili prije stupanja na snagu ovog Zakona, a najkasnije u roku od pet (5) godina od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

(4) Studenti čiji je postdiplomski studij za stjecanje zvanja magistra ili ekvivalenta u tijeku, mogu po završetku istog steći akademsko zvanje doktora znanosti na isti način i u istom roku kao i osobe iz stavka 3. ovog članka.

**Članak 132.**  
**(Izbor nastavnika i suradnika)**

(1) Postupci za izbor nastavnika i suradnika, započeti prije stupanja na snagu ovog Zakona, okončat će se pod uvjetima, u postupku i u rokovima utvrđenim ranijim propisima.

**Članak 133.**  
**(Stečena znanstvena i stručna zvanja)**

(1) Osobe koje su stekle određena stručna i znanstvena zvanja zadržavaju pravo njihovog korištenja sukladno propisima prema kojima su ih stekli.

(2) Osobe iz stavka 1. ovog članka imaju pravo tražiti od visokoškolske ustanove na kojoj su stekli zvanje da im u postupku i pod uvjetima predviđenim statutom visokoškolske ustanove izda dokument (potvrdu, diplomu ili dodatak diplomi) o ekvivalenciji ranije stečenog akademskog naziva s novim akademskim nazivom.

(3) Akademsko zvanje doktor znanosti stečeno po propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu ovog Zakona izjednačeni su s doktoratom znanosti stečenim po ovom Zakonu, osobe koje su ih stekle imaju ista prava kao i osobe koje su akademsko zvanje doktora znanosti stekle po ovom Zakonu.

**Članak 134.**  
**(Stečena znanstveno-nastavna, nastavna i suradnička zvanja)**

(1) Danom stupanja na snagu ovog Zakona nastavnici u znanstveno-nastavnim zvanjima i suradnici zadržavaju zvanje do isteka vremena na koje su izabrani. Ako je ranijim propisima bilo određeno vrijeme trajanja izbora ili reizbora, a izbor ili reizbor nisu obavljani, obaviti će se prema odredbama ovog Zakona u roku od dvije (2) godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona. Ako ranijim propisima nije bilo određeno vrijeme trajanja izbora ili reizbora mora se izvršiti izbor ili reizbor prema odredbama ovog Zakona u roku od dvije (2) godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

(2) Nastavnici u zvanju predavača i višeg predavača koji su izabrani prije stupanja na snagu ovog Zakona moraju uskladiti svoj status prema odredbama ovog Zakona. Ako su stečena zvanja predavača i višeg predavača sukladno ovom Zakonu zadržavaju to zvanje do isteka roka na koji su izabrani. Ako stečena zvanja predavača i višeg predavača nisu sukladna odredbama ovog Zakona moraju u roku od dvije (2) godine, od dana stupanja na snagu ovog Zakona, steći zvanje docenta, u protivnom gube zvanje predavača ili višeg predavača.

**Članak 135.**  
**(Ravnopravnost spolova)**

(1) Gramatička terminologija u ovom Zakonu podrazumijeva uključivanje oba spola.

**Članak 136.**  
**(Teološki fakultet, visoke teološke škole i akademije)**

(1) Odredbe ovog Zakona ne odnose se na teološke fakultete, visoke teološke škole i akademije. Ove institucije mogu biti u sastavu visokoškolske ustanove što se regulira posebnim ugovorom.

**Članak 137.**  
**(Prijelazno razdoblje za akreditiranje i licenciranje)**

(1) Visokoškolske ustanove u Županiji stupanjem na snagu ovog Zakona dobivaju privremenu akreditaciju (dopusnicu). Privremenom akreditacijom određuje se rok u kojem će se obaviti akreditiranje svakog pojedinog programa koji se izučava na ovim visokoškolskim ustanovama, a sve sukladno kriterijima, procedurama i standardima za akreditiranje.

(2) Akreditacija visokoškolskih ustanova u Županiji obaviti će se u razdoblju od najviše dvije (2) godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

(3) Ustanove čije je osnivanje i licenciranje u postupku mogu završiti postupak osnivanja i licenciranja u roku od šest (6) mjeseci, po propisima koji su važili na prostoru HNŽ do dana stupanja na snagu ovog Zakona ili po odredbama ovog Zakona.

**Članak 138.**  
**(Studentske organizacije)**

(1) Studentski predstavnici u senatu visokoškolske ustanove i drugim tijelima, nastavljaju s radom do izbora studentskih predstavnika prema ovom Zakonu.

(2) Studentske organizacije osnovane prema propisima koji su vrijedili na dan stupanja na snagu ovoga Zakona nastavljaju svoj rad. Svoje opće akte i ustroj dužne su uskladiti s ovim Zakonom u roku od dvanaest (12) mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

**Članak 139.**  
**(Prestanak važenja ranijih propisa)**

(1) Danom stupanja na snagu ovog Zakona prestaje primjena Zakona o univerzitetu („Službeni list SR BiH“, broj 39/1990, „Službeni list R BiH“, broj: 3/93, 24/93 i 13/94) i Zakona o Sveučilištu („Narodni list HR HB“, broj: 32/94, 24/95, 38/95, 16/96 i 44/96) na prostoru Hercegovačko-neretvanske županije.

(2) Do donošenja provedbenih propisa iz članka 129. ovog Zakona primjenjivat će se zatečeni propisi u visokoškolskim ustanovama ako nisu u suprotnosti s ovim Zakonom.

**Članak 140.**  
**(Preuzimanje osnivačkih prava)**

(1) Preuzimanje pripadajućih osnivačkih i suosnivačkih prava nad Univerzitetom „Džemal Bijedić“ u Mostaru i Sveučilištem u Mostaru od strane Županije regulirat će se posebnim propisom.

(2) Zatečeni odnosi, te međusobna prava i obveze, postojećih osnivača i suosnivača visokoškolskih ustanova iz st. 1. ovog članka ostaju na snazi do donošenja propisa o preuzimanju pripadajućih osnivačkih prava od strane Županije, sukladno članku 13. ovog Zakona.

**Članak 141.**  
**(Stupanje na snagu)**

(1) Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Narodnim novinama Hercegovačko-neretvanske županije“.

Bosna i Hercegovina  
Federacija Bosne i Hercegovine  
HERCEGOVAČKO-NERETVANSKA ŽUPANIJA-KANTON  
SKUPŠTINA

Broj: 02-01-XII-091/12  
Mostar, 19.03.2012. godine

PREDSJEDATELJ

Ramiz Jelovac